

**Briuselis, 2026 m. liepos 16 d.
(OR. en)**

12011/26

DUAL USE 53

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2026 m. birželio 25 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2026) 296 final
Dalykas:	KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI dėl Reglamento (ES) 2021/821, nustatančio Sąjungos dvejopo naudojimo prekių eksporto, persiuntimo, susijusių tarpininkavimo paslaugų, techninės pagalbos ir tranzito kontrolės režimą, įgyvendinimo

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2026) 296 final.

Pridedama: COM(2026) 296 final

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2026 06 25
COM(2026) 296 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

**dėl Reglamento (ES) 2021/821, nustatančio Sąjungos dvejopo naudojimo prekių
eksporto, persiuntimo, susijusių tarpininkavimo paslaugų, techninės pagalbos ir tranzito
kontrolės režimą, įgyvendinimo**

{SWD(2026) 162 final}

1. ĮŽANGA IR SANTRAUKA

1.1. Įžanga

Šioje ataskaitoje pateikiama informacija apie ES eksporto kontrolės ir 2021 m. gegužės 20 d. peržiūrėto Reglamento (ES) 2021/821 (toliau – Dvejopo naudojimo prekių reglamentas arba Reglamentas)¹ dėl dvejopo naudojimo prekių eksporto kontrolės įgyvendinimą 2024 m., taip pat pateikiami suvestiniai ES ir valstybių narių 2024 m. eksporto kontrolės duomenys.

Ši metinė ataskaita atspindi ES pasiryžimą pagal Reglamentą gerinti keitimąsi informacija apie valstybių narių sprendimus išduoti licencijas eksporto kontrolės srityje, siekiant užtikrinti didesnę skaidrumą.

Kaip reikalaujama pagal Reglamentą ir siekdama pagerinti duomenų rinkimo procesą, 2024 m. sausio 17 d. Komisija paskelbė gaires, dėl kurių susitarta su valstybėmis narėmis ir kuriose nustatyta licencijavimo duomenų ir kitų duomenų rinkimo ir tvarkymo metodika, kad būtų galima parengti ES metinę ataskaitą dėl dvejopo naudojimo prekių eksporto kontrolės². Atsižvelgdama į šiuos duomenis, Komisija parengė šią ataskaitą, panaudodama iš Dvejopo naudojimo prekių kontrolės koordinavimo grupės (DUCG) veikloje dalyvaujančių valstybių narių³ gautą informaciją. Dėl apimties konsoliduoti valstybių narių pateikti 2024 m. duomenys pateikiami prie šios metinės ataskaitos pridedamame Komisijos tarnybų darbiname dokumente.

1.2. Santrauka

2024 m. bendra leidžiamos prekybos dvejopo naudojimo prekėmis vertė siekė 77,6 mlrd. EUR, t. y. 3 proc. viso ES išorės prekių eksporto⁴. Didžiausios vertės licencijų rūšys buvo visuotiniai eksporto leidimai (36,5 mlrd. EUR), atskirieji eksporto leidimai (24 mlrd. EUR) ir ES bendrieji eksporto leidimai (9 mlrd. EUR).

Kalbant apie apimtį, 2024 m. prekybą dvejopo naudojimo prekėmis sudarė 133 470 leidimų ir pranešimų. Daugiausia sandorių buvo susiję su ES bendraisiais eksporto leidimais (89 388), nacionaliniais bendraisiais eksporto leidimais (23 406) ir atskirosiomis licencijomis (18 549).

Tais pačiais metais pranešta apie 487 atsisakymus išduoti leidimus, kurių vertė – 0,2 mlrd. EUR, o tai rodo, kad buvo atsisakyta leisti eksportuoti tik nedidelę ES eksportuojamų prekių dalį (0,01 proc. viso prekių eksporto į ES nepriklausančias šalis tais metais vertės).

Ataskaitoje pateikiama išanalizavus turimus duomenis apibendrinta informacija. Atsižvelgiant į skirtingą praktiką ir leidimų rūšis valstybėse narėse, joje nepateikiamas tikslus su visuotiniais

¹ 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/821, nustatantis Sąjungos dvejopo naudojimo prekių eksporto, persiuntimo, susijusių tarpininkavimo paslaugų, techninės pagalbos ir tranzito kontrolės režimą, (nauja redakcija) (OL L 206, 2021 6 11, p. 1), <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/821/oj>.

² 2024 m. sausio 10 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2024/214 dėl gairių, kuriomis nustatoma duomenų, reikalingų metinei dvejopo naudojimo prekių eksporto, susijusių tarpininkavimo paslaugų, techninės pagalbos, tranzito ir persiuntimo kontrolės ataskaitai pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/821 parengti, rinkimo ir tvarkymo metodika, (OL L, 2024/214, 2024 1 17), <http://data.europa.eu/eli/reco/2024/214/oj>.

³ Kai kurios valstybių narių kompetentingos institucijos taip pat skelbia prekybos dvejopo naudojimo prekėmis ataskaitas viešai.

⁴ Vertinami savanoriškai pateikti duomenys apie nacionalinių bendrųjų eksporto leidimų ir ES bendrųjų eksporto leidimų naudojimą.

eksporto leidimais susijusios leidžiamos prekybos suskirstymas pagal prekių rūšis arba paskirties vietas (2024 m. jie sudarė 47 proc. prekių, dėl kurių suteikti leidimai, vertės). Nepaisant to, vis dar naudinga atsižvelgti į tendencijas, susijusias su kitų rūšių leidimais (atskiraisiais ir bendraisiais eksporto leidimais), kurie sudaro 44 proc. leidžiamos vertės.

2024 m. didžiausios atskirųjų ir bendrųjų eksporto leidimų vertės (1 diagrama) buvo susijusios su šiomis prekėmis: branduolinėmis medžiagomis, įrenginiais, gamyklomis ir įranga (22 proc.), informacijos saugumo ir kriptanalizės prekėmis ir įranga (21 proc.), puslaidininkių įtaisų ar medžiagų gamybos ir bandymo įranga (9 proc.), kosminių aparatų varikliais ir dujų turbinomis (išskyrus bepiločius orlaivius) (8 proc.), kitomis / sąraše neišvardytomis prekėmis (8 proc.). Apskritai 1 diagramoje pateiktas prekių rūšių sąrašas atitinka 90 proc. šių leidimų vertės.

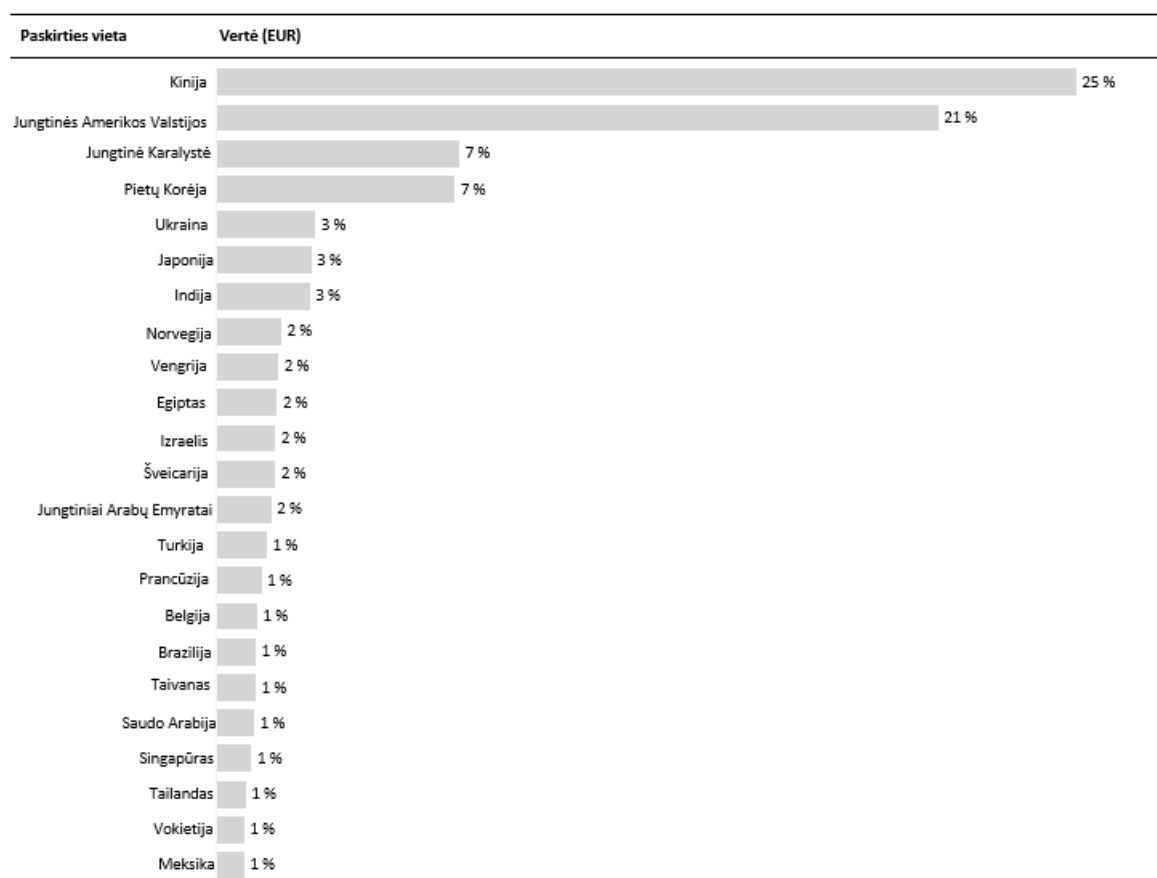
Pagrindinės KOMISIJOS REKOMENDACIJOS (ES) 2024/214 A priede nurodytos prekių rūšys pagal atskiruosiuose ir bendruosiuose eksporto leidimuose nurodytą prekių vertę

Prekių rūšis	Vertė (EUR)
0EC1 Branduolinės medžiagos, įrenginiai, gamyklos ir įranga	22 %
5EC2 Informacijos saugumo ir kriptanalizės prekės ir įranga	21 %
3EC4 Įranga puslaidininkiniams įtaisams ar medžiagoms gaminti ir bandyti	9 %
9EC1 Orlaivių ir erdvėlaivių varikliai ir dujų turbina (išskyrus bepiločius orlaivius)	8 %
XEC1 Kitos / sąrašuose nenurodytos prekės	8 %
0EC3 Branduolinių medžiagų, objektų ir įrangos technologijos	5 %
2EC1 Staklės ir sistemos bei pramoninės įrangos komponentai	4 %
2EC2 Cheminių ir biologinių produktų gamybos įranga	3 %
5EC3 Telekomunikacijų ir informacijos saugumo programinė įranga	3 %
6EC2 Lazeriai, susijusi įranga ir medžiagos	2 %
0EC2 Branduolinių medžiagų, objektų ir įrangos programinė įranga	2 %
9EC3 Raketos ir erdvėlaiviai	2 %
1EC6 Toksiškos cheminės medžiagos, pirmtakai, patogenai, toksinai ir genetiškai modifikuoti organizmai, susijusi apsaugos ir aptikimo įranga ir komponentai	2 %

1 diagrama. Pagrindinės prekių, kurioms buvo suteikti atskirieji ir bendrieji eksporto leidimai, rūšys pagal prekių vertę

Pagrindinės atskirųjų ir bendrųjų eksporto leidimų paskirties šalys (2 diagrama) yra Kinija (25 proc.), Jungtinės Amerikos Valstijos (21 proc.), Jungtinė Karalystė (7 proc.), Pietų Korėja (7 proc.) ir Ukraina (3 proc.). Šiam vertinimui įtaką daro ES bendrųjų eksporto leidimų, visų pirma EU001 (8,6 mlrd. EUR), kurie sudaro didelę visos pagal eksporto leidimus leidžiamos vertės dalį, lyginamasis svoris. Todėl bendruosiuose eksporto leidimuose, visų pirma EU001, nurodytos paskirties šalys užima svarbią vietą reitinge, o sąrašas nevysiškai atspindi tam tikrų paskirties šalių, į kurias pagal visuotinius eksporto leidimus eksportuojami dideli kiekiai, pavyzdžiui, Taivano, Brazilijos, Singapūro ir Izraelio, svarbą. Apskritai 2 diagramoje pateiktas paskirties vietų sąrašas atitinka 90 proc. atskirųjų ir bendrųjų eksporto leidimų vertės.

Pagrindinės prekių, kurioms buvo suteikti atskirieji ir bendrieji eksporto leidimai, paskirties vietos už ES ribų pagal prekių vertę

2 diagrama. Pagrindinės prekių, kurioms buvo suteikti atskirieji ir bendrieji eksporto leidimai, paskirties vietos už ES ribų pagal prekių vertę

Be to, valstybės narės pranešė, kad 2024 m., palyginti su 2023 m., Reglamento administravimo ir vykdymo užtikrinimo srityje dirbo stabilus skaičius darbuotojų. Taip pat pažymėtina, kad pažeidimų, apie kuriuos pranešta, skaičius padidėjo nuo 192 pažeidimų 2023 m. iki 270 pažeidimų 2024 m. Šiomis aplinkybėmis (bet kurios atitinkamos nacionalinės vykdymo užtikrinimo agentūros) skirtų administracinių ir baudžiamųjų sankcijų ar baudų skaičius, jei pažeistos eksporto kontrolės taisyklės, padidėjo nuo 122 (2023 m.) iki 144 (2024 m.).

Ataskaitoje ypatingas dėmesys skiriamas kibernetinio stebėjimo prekių licencijų išdavimui, nes taip įgyvendinamas ES įsipareigojimas veiksmingai mažinti riziką, kad kibernetinio stebėjimo prekės bus naudojamos vykdant vidaus represijas ir (arba) šiurkščius žmogaus teisių ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus. 2024 m. valstybės narės iš viso gavo 320 prašymų dėl šių prekių eksporto. Daugiausia prašymų buvo susiję su telekomunikacijų tinklais perduodamos informacijos perėmimo sistemomis (233 prašymai). Tuo pačiu laikotarpiu buvo išduoti 293 leidimai ir 13 atsisakymų suteikti leidimą. Iš tų skaičių taip pat matyti, kad kibernetinio stebėjimo prekių licencijų skaičius, palyginti su 2023 m.⁵, yra gana stabilus, o atsisakymų išduoti licencijas skaičius, atrodo, mažėja⁶.

⁵ 2023 m. buvo išduota 330 licencijų kibernetinio stebėjimo prekėms.

⁶ 2023 m. buvo išduota 20 atsisakymų dėl kibernetinio stebėjimo prekių.

2024 m. pradėjusios įvairią veiklą, Komisija ir valstybės narės ir toliau skyrė daug dėmesio tam, kad būtų laikomasi reikalavimų ir įgaliojimų pagal peržiūrėtą reglamentą. Tai reiškia, kad bus toliau vykdomas darbas įvairiose techninių ekspertų grupėse siekiant, kad būtų taikomos griežtesnės kibernetinio stebėjimo prekių kontrolės priemonės, užtikrinama eksporto kontrolė, taikomos besiformuojančios technologijos ir plėtojamos ES gebėjimų stiprinimo bei mokymo programos, skirtos valstybių narių licencijas išduodančioms ir vykdymo užtikrinimo institucijoms.

Igyvendindama šiuos veiksmus pagal Dvejopo naudojimo prekių reglamentą ES taip pat galės veiksmingiau bendradarbiauti su partneriais, skatinti visuotinę kontrolės priemonių konvergenciją, mažinti prekybos trikdžius, didinti įmonių galimybes prognozuoti, skatinti ES vertybes ir palaikyti tarptautinę taiką ir saugumą.

2. POLITIKOS IR REGULIAVIMO SISTEMOS RAIDA

2.1. Eksporto kontrolės politika

2.1.1 Dvejopo naudojimo prekių reglamente nustatytų ES eksporto kontrolės priemonių veiksmingas įgyvendinimas

2024 m. Komisija ir valstybės narės toliau įgyvendino Reglamentą keliose naujose srityse, tokiose kaip skaidrumas, vykdymo užtikrinimas ir gebėjimų stiprinimas. Kaip aprašyta 3 skirsnyje, DUCG atliko labai svarbų vaidmenį ir išplėtė ES eksporto kontrolės institucinę infrastruktūrą, sukurdamą įvairias ekspertų grupes, kurių užduotis – rengti naujas politikos kryptis, gaires, procedūras ir pan.

Reglamente taip pat pabrėžiama kibernetinio stebėjimo prekių eksporto kontrolė. Jame atsižvelgiama į galimą riziką, kad tokios prekės bus eksportuojamos iš Europos Sąjungos netinkamo naudojimo, susijusio su šiurkščiais žmogaus teisių ar tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimais, tikslais. Atsižvelgdama į šias aplinkybes, 2024 m. spalio 16 d. Komisija pagal Reglamento 5 straipsnį paskelbė kibernetinio stebėjimo prekių eksporto gaires, kuriomis visų pirma siekiama, kad eksportuotojams būtų aišku, kaip prieš eksportuojant kibernetinio stebėjimo prekes reikia atlikti išsamų patikrinimą ir vidaus reikalavimų laikymosi patikras⁷.

⁷ 2024 m. spalio 11 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2024/2659 dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/821 5 straipsnyje aprašytų kibernetinio stebėjimo prekių eksporto gairių, C/2024/7035 (OL L, 2024/2659, 2024 10 16), <http://data.europa.eu/eli/reco/2024/2659/oj>.

2.1.2. Eksporto kontrolė pagal Komisijos baltąją knygą

2024 m. sausio 24 d. Komisijos paskelbtoje Baltojoje knygoje pasiūlyti trumpalaikiai ir vidutinės trukmės veiksmai siekiant pagerinti dvejopo naudojimo prekių eksporto kontrolės koordinavimą ES. Tarp pagrindinių Komisijos pasiūlytų priemonių buvo 1) dvejopo naudojimo prekių, kurioms nebuvo taikoma kontrolė pagal daugiašalius režimus dėl vėluojančio sprendimų priėmimo, įtraukimas į ES kontroliuojamų prekių sąrašą (I priedas); 2) aukšto lygio eksporto kontrolės politinio koordinavimo forumas, 3) mechanizmas, skirtas geriau koordinuoti naujiems nacionaliniams kontroliuojamų prekių sąrašams, ir 4) ES dvejopo naudojimo prekių reglamento ankstyvasis vertinimas. Dėl baltosios knygos nuo 2024 m. vasario 2 d. iki balandžio 30 d. vyko viešos konsultacijos, kurių metu buvo gauti 23 atsakymai, ir jomis buvo remiamasi Komisijos vidaus pasitarimuose. Nuo tada, kai buvo paskelbta baltoji knyga, Komisija aktyviai siekė pažangos kiekvienos iš šių priemonių srityse. Europos Sąjungos Taryba į baltąją knygą sureagavo 2024 m. pavasarį priimtose išvadose⁸.

2.1.3. Rusijai skirtų produktų eksporto apribojimai

2024 m. Europos Sąjunga, taikydama sankcijas Rusijai, toliau aktyviai griežtino dvejopo naudojimo prekių eksporto apribojimus, be kita ko, priimdama tris sankcijų paketus, visų pirma, atsižvelgdama į iš mūšio lauko gautą informaciją, išplėsdama dvejopo naudojimo pažangiųjų technologijų prekių eksporto apribojimus ir imdamasi veiksmų prieš subjektus, susijusius su Rusijos kariniais pramoniniais objektais tiek Rusijoje, tiek ES nepriklausančiose šalyse⁹. 2024 m. rugsėjo mėn. Komisija paskelbė pramonei skirtas gaires, kurias parengė ir dėl kurių susitarė G7 narės ir Komisija, siekdama padėti pramonei geriau nustatyti Rusijos sankcijų vengimo praktiką, apsaugoti G7 technologijas nuo neteisėto pasisavinimo, užkirsti kelią žalai reputacijai ir sumažinti civilinės atsakomybės riziką, kartu prisidedant prie eksporto kontrolės ir sankcijų veiksmingumo¹⁰.

Be to, Komisija ir valstybės narės aktyviai dalyvavo pasaulinėje sankcijų Rusijai koalicijoje (toliau – GECC)¹¹, kurios 39 narės įgyvendino iš esmės panašias eksporto kontrolės priemones reaguodamos į 2022 m. vasario mėn. Rusijos pradėtą plataus masto invaziją į Ukrainą. GECC siekia užkirsti kelią Rusijai ir Baltarusijai gauti prekių, technologijų ir programinės įrangos, būtinų jų agresijai Ukrainoje palaikyti, taip nepaliekant galimybių jų gynybos, orlaivių ir erdvėlaivių bei laivininkystės sektoriams gauti jiems reikalingų pagrindinių medžiagų.

2.1.4 Bendradarbiavimas su ES nepriklausančiomis šalimis 2024 m.

2024 m. balandžio 4–5 d. Levene įvyko šeštasis ES ir JAV prekybos ir technologijų tarybos ministrų posėdis¹². Tiek ES, tiek JAV pripažino ES ir JAV Prekybos ir technologijų tarybos

⁸ Europos Vadovų Taryba, Europos Vadovų Tarybos susitikimo išvados (ST 9439 2024 COR 1).

⁹ Europos Sąjungos Taryba, pranešimas spaudai „Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą: ES priėmė 15-ąjį ribojamųjų priemonių paketą“, <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2024/12/16/russia-s-war-of-aggression-against-ukraine-eu-adopts-15th-package-of-restrictive-measures/>.

¹⁰ „Rusijos eksporto kontrolės ir sankcijų vengimo prevencija: Atnaujintos gairės pramonei“, https://finance.ec.europa.eu/news/sanctions-vis-vis-russia-commission-publishes-g7-industry-guidance-preventing-sanctions-evasion-2024-09-24_lt.

¹¹ GECC narės yra Australija, Kanada, 27 ES valstybės narės, Islandija, Japonija, Jungtinė Karalystė, Jungtinės Amerikos Valstijos, Lichtenšteinas, Naujoji Zelandija, Norvegija, Pietų Korėja, Šveicarija ir Taivanas.

¹² 2021 m. birželio mėn. ES ir JAV įsteigė Prekybos ir technologijų tarybą – pirmą kartą ji susirinko 2021 m. rugsėjo 29 d. Pitsburge ir susitarė dėl plataus užmojo bendro pareiškimo, kuriame buvo paminėtas ir

vaidmenį koordinuojant eksporto kontrolės priemones, nustatytas reaguojant į Rusijos invaziją į Ukrainą, ir nusprendė toliau derinti savo atitinkamus prioritetus¹³.

2024 m. spalio 8–9 d. Komisija Briuselyje surengė ketvirtąjį dialogą dėl eksporto kontrolės valdymo „Visaapimančios kontrolės priemonės ir rekomendacijos dėl susijusių įmonėms skirtų vidaus atitikties užtikrinimo programų“, kuris buvo surengtas pagal ES eksporto kontrolės partnerystės programą ir kuriame dalyvavo šalys partnerės ir organizacijos partnerės. Šis dialogas padėjo sustiprinti tinklaveiką, didinti informuotumą ir stiprinti ES eksporto kontrolės partnerystės programos šalių partnerių ir atitinkamų suinteresuotųjų subjektų gebėjimus, susijusius su visaapimančios eksporto kontrolės ir susijusios atitikties užtikrinimo praktikos įgyvendinimu ir praktiniu taikymu pagal ES strategines prekybos kontrolės sistemas.

Galiausiai 2024 m. vasario 6 d. ES ir Norvegija surengė ES ir Norvegijos dialogą eksporto kontrolės klausimais. Šalys aptarė reglamentavimo pokyčius eksporto kontrolės srityje, pasidalijo nuomonėmis apie susirūpinimą keliančias paskirties vietas ir aptarė sankcijas Rusijai. Norvegija informavo ES apie savo planus įsteigti naują eksporto kontrolės ir sankcijų departamentą (DEKSA), atsakysiantį už analizę, licencijavimą ir vykdymo užtikrinimą.

2.2. Atnaujintas ES kontroliuojamų prekių sąrašas

Reglamento I priede pateiktame ES kontroliuojamų prekių sąrašė iš esmės pateikiamas dvejojo naudojimo prekių, įskaitant programinę įrangą ir technologijas, kurios turi būti kontroliuojamos, nes jos gali būti naudojamos tiek civiliniams, tiek kariniams tikslams, sąrašas. Šis sąrašas reguliariai atnaujinamas siekiant atsižvelgti į daugiašalių eksporto kontrolės režimų, pavyzdžiui, Vasenaro susitarimo, Australijos grupės, Branduolinių tiekėjų grupės ir Raketų technologijų kontrolės režimo (MTCR), pokyčius.

2024 m. rugsėjo 5 d. Komisija priėmė metinį I priedo atnaujinimą – jis įsigaliojo 2024 m. lapkričio 8 d. ir juo ES dvejojo naudojimo prekių reglamentas buvo suderintas su 2023 m. oficialiai priimtais sprendimais, kurie yra daugiašalių režimų dalis¹⁴. Į atnaujintą sąrašą įtrauktos naujos branduolinių elektrinių ir įrangos sričių prekės, taip pat papildomi toksinai, cheminių medžiagų pirmtakai ir triukšmo mažinimo įranga.

2.3. Įgyvendinimas nacionaliniu lygmeniu ir vykdymo užtikrinimo priemonės

Šis Dvejojo naudojimo prekių reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse. Jo I priede pateikiamas bendras prekių, kurioms taikomi daugiašaliai eksporto kontrolės režimai ir kurios turi būti kontroliuojamos visose valstybėse narėse, sąrašas. Tačiau juo nustatyta, kad valstybės narės gali imtis tam tikrų nacionalinių priemonių dėl konkrečių Reglamento nuostatų įgyvendinimo, ir reikalaujama, kad tokią informaciją apie

bendradarbiavimas eksporto kontrolės srityje. Vienos iš jos dešimties darbo grupių veikla skirta eksporto kontrolei, dalijimuisi informacija ir tokioms temoms kaip teisėkūros ir reguliavimo pokyčiai, rizikos vertinimas ir geroji licencijavimo patirtis, taip pat pramonės reikalavimų laikymosi ir vykdymo užtikrinimo metodai. Be to, šios darbo grupės tikslas – skatinti taikyti suderintus didesnės rizikos dvejojo naudojimo technologijų kontrolės metodus ir informuoti apie juos pramonės atstovus kartu teikiant informaciją apie dvejojo naudojimo prekių eksporto kontrolę.

¹³ Pranešimas spaudai „Pasaulinių iššūkių metu ES ir JAV toliau glaudžiai bendradarbiauja prekybos ir technologijų srityse“, 2024 m. balandžio 5 d., https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lt/ip_24_1827.

¹⁴ Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) .../..., kuriuo dėl dvejojo naudojimo prekių sąrašo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/821, https://policy.trade.ec.europa.eu/news/2025-update-eu-control-list-dual-use-items-2025-09-08_lt.

nacionalines priemones Komisija skelbtų *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Taip užtikrinamas taikomų taisyklių skaidrumas ir atspindimos ES pastangos remti nuoseklią ir veiksmingą eksportuotojų vykdomą kontrolę visoje ES.

2024 m. spalio 2 d. paskelbtame informaciniame pranešime¹⁵ pateikta valstybių narių informacija apie tai, kaip jos naudoja Reglamente numatytomis galimybėmis, be kita ko, tarpininkavimo ir tranzito kontrolės išplėtimu, kontrolės išplėtimu įtraukiant į sąrašą neįtrauktas prekes dėl priežasčių, susijusių su visuomenės saugumu ir žmogaus teisių apsauga, bendrųjų nacionalinių eksporto leidimų įvedimu ir į sąrašą neįtrauktų prekių kontrolės, kai jos siunčiamos ES viduje, taikymu.

2.4. Eksportas iš Šiaurės Airijos

2021 m. sausio 1 d., Jungtinei Karalystei išstojus iš Europos Sąjungos, dvejopo naudojimo prekių eksportą iš Europos Sąjungos į Jungtinę Karalystę pradėta kontroliuoti pagal Reglamentą¹⁶. Speciali tvarka nustatyta Protokole dėl Šiaurės Airijos¹⁷, kuriame numatyta, kad Reglamentas taikomas Jungtinei Karalystei, kiek tai susiję su Šiaurės Airija¹⁸, ir kad Jungtinė Karalystė eksporto iš Šiaurės Airijos į ES nepriklausančias šalis atveju pagal Reglamentą veikia kaip kompetentinga institucija. Komisija sukūrė specialią saugią elektroninę priemonę, kurią naudojant galima keistis informacija su Jungtinės Karalystės kompetentinga institucija, atsakinga už Reglamento taikymą vežant prekes į Šiaurės Airiją ir iš jos, ir kuri buvo naudojama visus 2024 m. Tokiu būdu Jungtinės Karalystės institucijoms suteikiama prieiga prie informacijos apie ES valstybių narių atsisakymus išduoti leidimus vykdyti iš esmės identiškus sandorius ir galimybė rengti dvišales konsultacijas su išduodančia valstybe nare, kaip nustatyta Reglamente.

3. DVEJOPO NAUDOJIMO PREKIŲ KONTROLĖS KOORDINAVIMO GRUPĖS VEIKLA

Dvejopo naudojimo prekių kontrolės koordinavimo grupę (DUCG), kuriai pirmininkauja Komisija, sudaro Komisijos ir valstybių narių ekspertai, o jos tikslas – nagrinėti bet kokius su eksporto kontrolės priemonių taikymu susijusius klausimus¹⁹. 2024 m. DUCG surengė aštuonis posėdžius: sausio 16 d., kovo 14 d., gegužės 16 d., liepos 3 d., rugsėjo 12 d., spalio 4 d., lapkričio 6 d. ir gruodžio 11 d.

3.1. Konsultacijos įgyvendinimo klausimais. Keitimasis bendro pobūdžio informacija

Komisija ir valstybių narių atstovai DUCG pasikeitė informacija eksporto kontrolės klausimais, visų pirma susijusiais su:

- nematerialaus technologijų perdavimo įgyvendinimu;
- nacionalinėmis bendrosiomis licencijomis;

¹⁵ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=OJ:C_202405881.

¹⁶ Tuo metu Jungtinė Karalystė buvo įtraukta į ES bendrąjį eksporto leidimą EU001.

¹⁷ OL L 29, 2020 1 31, p. 7 (Susitarimas dėl išstojimo).

¹⁸ Protokolo dėl Šiaurės Airijos 5 straipsnio 4 dalis ir to protokolo 2 priedo 47 skirsnis.

¹⁹ Ši ataskaita taip pat yra metinė ataskaita, kurią reikalaujama teikti pagal Reglamentą ir kurioje pateikiama informacija apie DUCG veiklą, tyrimus ir konsultacijas.

- leidimais vykdyti didelius projektus;
- termino „eksportuotojas“ apibrėžtimi;
- Reglamento 16 straipsnio 1 dalies aiškinimu;
- tranzito kontrolės priemonių įgyvendinimu;
- techninės pagalbos kontrolės priemonių įgyvendinimu;
- Sąjungos prekių reeksportu iš ES nepriklausančių šalių ir
- laikinai į Sąjungą įvežamoms prekėms taikomu režimu.

3.2. Gairės

Po diskusijų DUCG Komisija paskelbė kibernetinio stebėjimo technologijų eksportuotojams skirtas gaires ir duomenų apie eksporto kontrolę rinkimo ir tvarkymo gaires.

Pirma, 2024 m. sausio 17 d. Komisija paskelbė eksporto kontrolei skirtų duomenų rinkimo ir tvarkymo gaires²⁰. Tose gairėse nustatytos išsamios licencijavimo duomenų rinkimo iš nacionalinių institucijų procedūros, siekiant padidinti skaidrumą ir dalijimąsi informacija. Taip suteikiama galimybė į ES metinę eksporto kontrolės ataskaitą įtraukti išsamesnius statistinius duomenis apie leidimus ir atsisakymus išduoti leidimus. Gerinant viešą ataskaitų teikimą, gairėmis siekiama eksportuotojams, pilietinei ir plačiajai visuomenei suteikti aiškesnę ES eksporto kontrolės įgyvendinimo vaizdą, remti dialogą su ES nepriklausančiomis šalimis ir propaguoti gerosios ataskaitų teikimo praktikos pavyzdžius tarptautiniu mastu.

Antra, 2024 m. spalio 16 d. Komisija paskelbė gaires kibernetinio stebėjimo prekių eksportuotojams, siekdama didinti informuotumą apie tokių prekių netinkamo naudojimo riziką ir suteikti eksportuotojams praktinių priemonių galimam tokio netinkamo naudojimo poveikiui žmogaus teisėms įvertinti²¹. Šiomis gairėmis siekiama, kad ES eksporto kontrolė būtų veiksmingesnė ir nuoseklesnė visose valstybėse narėse, padedant eksportuotojams atlikti išsamius patikrinimus taikant laipsnišką sandorių tikrinimo metodiką. Gairėmis stiprinamas 2023 m. Europos ekonominio saugumo strategijos apsauginis ramstis, nes skatinama atsakinga ir saugi eksporto praktika.

²⁰ 2024 m. sausio 10 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2024/214 dėl gairių, kuriomis nustatoma duomenų, reikalingų metinei dvejojo naudojimo prekių eksporto, susijusių tarpininkavimo paslaugų, techninės pagalbos, tranzito ir persiuntimo kontrolės ataskaitai pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/821 parengti, rinkimo ir tvarkymo metodika, (OL L, 2024/214, 2024 1 17), <http://data.europa.eu/eli/reco/2024/214/oj>.

²¹ 2024 m. spalio 11 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2024/2659 dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/821 5 straipsnyje aprašytų kibernetinio stebėjimo prekių eksporto gairių, C/2024/7035 (OL L, 2024/2659, 2024 10 16), <http://data.europa.eu/eli/reco/2024/2659/oj>.

3.3. Techninio lygmens keitimasis informacija. Techninės ekspertų grupės

Valstybių narių kompetentingos institucijos DUCG teikė technines ekspertines žinias, kurios padėjo atnaujinti ES kontroliuojamų prekių sąrašą, ir pradėjo diskusiją dėl kelių pirmiau minėtų konkrečių įgyvendinimo klausimų.

Koordinuojant Komisijai, DUCG taip pat ėmėsi iniciatyvos spręsti tam tikrus techninio įgyvendinimo klausimus. Konkretus techninių ekspertų grupių vaidmuo dabar pripažįstamas Reglamento 24 straipsnio 3 dalyje.

Pagal Reglamento 25 straipsnį sukurto vykdymo užtikrinimo koordinavimo mechanizmo (VUKM) nariai 2024 m. susitiko šešis kartus, kad paremtų valstybių narių kompetentingų institucijų ir vykdymo užtikrinimo agentūrų keitimąsi informacija ir tiesioginį bendradarbiavimą.

Galiausiai 2024 m. kovo 13 d. ir gegužės 17 d. įvyko trečiasis ir ketvirtasis Pajėgumų stiprinimo techninių ekspertų grupės (CB-TEG) pažangos posėdžiai, kuriuose atitinkamai buvo siekiama nustatyti 2024 m. prioritetus ir pasirinkti metinio gebėjimų stiprinimo renginio temą bei sudaryti už jo organizavimą atsakingas grupes. Vėliau 2024 m. rugsėjo 18 d. Budapešte buvo surengtas ES pajėgumų stiprinimo techninis seminaras dėl dvejojo naudojimo ribojamųjų priemonių, kurį surengė pirmininkaujanti Vengrija ir kuris vyko lygiagrečiai su 17-uju JRC-NNSA22 licencijavimo seminaru ta pačia tema, tačiau jo metu surengta papildomų paskaitų ir dalyvavo daugiau ES nepriklausančių šalių atstovų.

3.4. Techninė parama rengiant ES kontroliuojamų prekių sąrašo atnaujinimus ir nacionalines įgyvendinimo priemones

2024 m. kovo 14 d. DUCG surengė techninės informacijos sesiją, siekdama padėti parengti pasiūlymą dėl Komisijos deleguotojo reglamento, kuriuo atnaujinamas ES kontroliuojamų prekių sąrašas. 2024 m. rugsėjo 5 d. Komisija šį deleguotąjį aktą priėmė.

DUCG taip pat prisidėjo prie 2024 m. spalio 2 d. paskelbto oficialaus informacinio pranešimo apie nacionalines priemones atnaujinimo ir 2024 m. rugsėjo 27 d. atliktos ES nacionalinių kontroliuojamų prekių sąrašų rinkinio peržiūros²³.

3.5. Keitimasis duomenimis apie licencijas ir įgyvendinimą

Siekdama papildyti 2025 m. sausio 30 d. paskelbtą metinę ataskaitą, DUCG inicijavo 2022–2023 m. licencijavimo duomenų rinkimą pagal 2024 m. duomenų rinkimo ir tvarkymo gaires.

3.6. IT priemonės, skirtos valstybėms narėms keistis informacija ir vykdyti elektroninių licencijų išdavimą

²² Jungtinių Valstijų nacionalinė branduolinio saugumo administracija (NNSA).

²³ Informacinis pranešimas. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/821, nustatantis Sąjungos dvejojo naudojimo prekių eksporto, persiuntimo, susijusių tarpininkavimo paslaugų, techninės pagalbos ir tranzito kontrolės režimą. Informacija apie priemones, kurias valstybės narės patvirtino pagal 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 22 ir 23 straipsnius (PUB/2024/740), OL C/2024/5881, 2024 10 2: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/5881/oj>.

Komisija, padedama DUCG, toliau kūrė dvejopo naudojimo prekių e. sistemą („DUeS“), kuri yra pagrindinis ES dvejopo naudojimo prekių eksporto kontrolės tinklo IT elementas. Ši platforma itin svarbi veiksmingai taikant Reglamentą.

Buvo sukurtos arba atnaujintos šios „DUeS“ funkcijos:

1. valstybėms narėms sudarytos sąlygos dalytis su Komisija licencijavimo duomenimis, kaip nustatyta Dvejopo naudojimo prekių reglamento 26 straipsnio 3 dalyje, laikantis kartu su valstybėmis narėmis parengtų gairių dėl eksporto kontrolės duomenų rinkimo ir tvarkymo (skaidrumo gairės);
2. valstybėms narėms sudarytos sąlygos pranešti Komisijai apie leidimo reikalavimo nustatymą remiantis nacionaliniu kontroliuojamų prekių sąrašu pagal 10 straipsnį;
3. valstybėms narėms sudarytos sąlygos savanoriškai keisti informacija apie 9 ir 10 straipsnių įgyvendinimą, kaip numatyta Komisijos rekomendacijoje (ES) 2025/683 dėl nacionalinių kontroliuojamų prekių sąrašų koordinavimo²⁴, ir
4. atnaujintos esamos funkcijos, visų pirma susijusios su išimčių / leidimų ir atsisakymų, susijusių su ribojamosiomis priemonėmis Rusijai ir Baltarusijai, valdymu ir su prekių, kurioms taikoma kontrolė pagal Reglamentą, duomenų baze.

2024 m. buvo ketvirtieji dvejopo naudojimo prekių elektroninių licencijų išdavimo sistemos, kurių ataskaitiniu laikotarpiu naudojo Latvija, Rumunija, Italija, Slovėnija ir Belgija (Valonijos valdžios institucijos), veikimo metai. Vengrija ir Belgija (Briuselio regionas) pareiškė norą prisijungti prie šio projekto.

Už ES ribų ir bendradarbiaudama su šalimis partnerėmis Komisija nagrinėjo galimybes suteikti elektroninių licencijų išdavimo priemonę šalims partnerėms. Pageidavimą naudotis šia priemone pareiškė Bosnija ir Hercegovina, Kirgizija ir Serbija.

Vykdamas elektroninių licencijų išdavimo sistemos projektą nuolat gerinamas nacionalinių muitinės sistemų sujungimas pasitelkiant ES muitinės vieno langelio aplinką. Dėl to daug lengviau keisti informacija tarpvalstybiniu mastu su muitinėmis, sumažėja ekonominės veiklos vykdytojų reglamentavimo našta ir galima automatiškai valdyti išduodamas licencijas. Tai daroma naudojant sertifikatų mainų sistemą – CERTEX platformą, kurią valdo Mokesčių ir muitų sąjungos GD. Nuo 2022 m. gruodžio mėn. veikia sąsaja tarp elektroninių licencijų išdavimo sistemos ir nacionalinių muitinių sistemų. Rumunijos muitinė šioje sistemoje dalyvauja nuo 2024 m. balandžio mėn.

Siekdama naudojant elektroninių licencijų išdavimo sistemas sujungti nacionalines licencijų išdavimo sistemas su muitinių sistemomis, valstybių narių, kurios jau naudojo elektroninių licencijų išdavimo sistemas, prašymu Komisija 2022 m. balandžio mėn. inicijavo naują elektroninių licencijų išdavimo sąsają (angl. „eLicensing bridge“) sukūrimo projektą. Suomija dalyvavo bandomajame projekte ir 2024 m. išbandė sąsają.

²⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A32025H0683>.

4. ES EKSPORTO KONTROLĖ. PAGRINDINIAI DUOMENYS

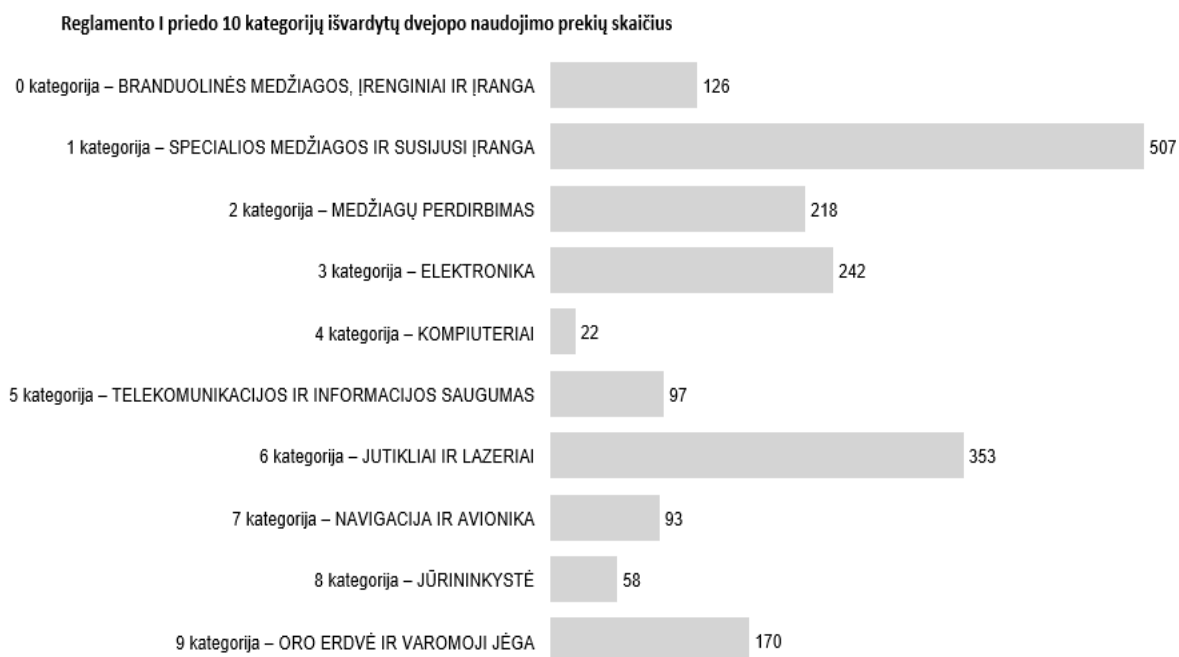
Reglamento 26 straipsnyje nustatyta, kad Europos Komisijos metinėje kontrolės priemonių įgyvendinimo ataskaitoje turi būti pateikiama atitinkama informacija apie leidimus, atsisakymus išduoti leidimus ir draudimus, taip pat informacija apie tokios kontrolės administravimą ir vykdymo užtikrinimą.

Šiame skirsnyje pateikiami 2024 ataskaitinių metų ES suvestiniai eksporto kontrolės duomenys. Dėl apimties konsoliduoti valstybių narių pateikti pagrindiniai duomenys pateikiami prie šios ataskaitos pridedamame Komisijos tarnybų darbiname dokumente.

Duomenys pateikti pagal specialias ataskaitų teikimo gaires (toliau – gairės)²⁵. Pagal šias gaires duomenų rinkimo metodika sukurta taip, kad laikui bėgant ji išliktų tvari, kad valstybės narės galėtų veiksmingai ir ekonomiškai efektyviai teikti Komisijai atitinkamą statistiškai patikimą informaciją, deramai atsižvelgdamos į asmeninės informacijos, neskelbtinos komercinės informacijos arba saugomos gynybos, užsienio politikos ar nacionalinio saugumo informacijos apsaugą.

4.1 Metodinės pastabos

Reglamentas visų pirma taikomas daugiau kaip 1 800 dvejojo naudojimo prekių, išvardytų ES kontroliuojamų prekių sąraše ir priskiriamų 10 kategorijų (3 diagrama), eksportui. Tai yra pagrindinė priežastis, dėl kurios ES metinėje ataskaitoje Reglamento I priedo įrašus grupuoja pagal prekių rūšis²⁶.

3 diagrama. Reglamento I priedo 10 kategorijų išvardytų dvejojo naudojimo prekių skaičius

²⁵ 2024 m. sausio 10 d. [Komisijos rekomendacija \(ES\) 2024/214](#) dėl gairių, kuriomis nustatoma duomenų, reikalingų metinei dvejojo naudojimo prekių eksporto, susijusių tarpininkavimo paslaugų, techninės pagalbos, tranzito ir persiuntimo kontrolės ataskaitai pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/821 parengti, rinkimo ir tvarkymo metodika, (toliau – gairės).

²⁶ Plg. Reglamento 26 straipsnio 2 dalį.

Siekiant užtikrinti reikiamą viešo ataskaitų teikimo skaidrumo lygį ir kartu užtikrinti veiksmingą ir tvarų duomenų rinkimą laikui bėgant, buvo nuspręsta, kad nustatant prekių rūšis bazinis lygis būtų grindžiamas specialiu Reglamente naudojamu dvejopo naudojimo prekių klasifikavimu 5 skaitmenų lygmeniu, kartu užtikrinant, kad nustatant prekių rūšis būtų teikiama saugumo, politikos ir prekybos požiūriu prasminga informacija²⁷.

Gairių A priede pateikiamas 52 prekių rūšių, naudotų renkant licencijavimo duomenis ir rengiant šią metinę ataskaitą, sąrašas. Leidimai suskirstomi pagal prekių rūšis ir atitinkamas paskirties vietas, laikantis Reglamento reikalavimų, kartu atsižvelgiant į įvairių rūšių leidimų pobūdį, paskirtį ir ypatybes, taip pat į skirtingą leidimų išdavimo ir duomenų rinkimo praktiką valstybėse narėse. Be to, reikėjo pritaikyti atitinkamų valstybių narių duomenų rinkimą ir teikimą Komisijai atsižvelgiant į įvairių rūšių nacionalinių leidimų ir praktikos ypatumus. Dėl tos priežasties šioje ataskaitoje pateikti skaičiai rodo valstybių narių, pateikusių kiekvienos rūšies leidimų duomenis, skaičių²⁸. Šioje metodikoje taip pat pripažįstama, kad leidimai gali būti susiję su daugiau prekių, priskiriamų įvairioms prekių rūšims.

Kalbant apie kibernetinio stebėjimo prekes, Reglamento 2 straipsnio 20 punkte pateikta apibrėžtis apima tiek I priede išvardytas prekes, tiek į sąrašą neįtrauktas prekes. Gairių B priede nurodytos penkios Reglamento I priedo prekės, kurios atitinka 2 straipsnio 20 punkte pateiktą apibrėžtį. Sprendimą, ar konkreči į sąrašą neįtraukta prekė atitinka teisinės apibrėžties reikalavimus, kiekvienu konkrečiu atveju Stebėjimo technologijų ekspertų grupėje (STEG) priima valstybės narės ir Komisija. Prašymai ir leidimai dėl į sąrašą neįtrauktų kibernetinio stebėjimo prekių taip pat turi būti įtraukiami į metinę ataskaitą pagal Reglamento 26 straipsnio 2 dalį, remiantis valstybių narių pateiktais duomenimis. Prašymai ir leidimai dėl kitų į sąrašą įtrauktų prekių gali būti nurodomi ataskaitoje remiantis atitinkamos kompetentingos institucijos sprendimu.

4.2. Leidimų apžvalga pagal licencijų rūšis²⁹

2024 m. bendra leidžiamos prekybos dvejopo naudojimo prekėmis vertė siekė 77,6 mlrd. EUR, t. y. 3 proc. ES išorės prekių eksporto (4 diagrama), ir ji buvo didesnė, palyginti su 2023 m. (71 mlrd. EUR). Vertinant skaičiais, tai atitinka 133 470 leidimų ir pranešimų³⁰. Kalbant apie leidimų rūšis, dauguma sandorių priskiriami ES bendrųjų eksporto leidimų (89 388), nacionalinių bendrųjų eksporto leidimų (23 406) ir atskirųjų licencijų (18 549) sritims, o tai atitinka 2023 m. vertinimą. Kalbant apie vertę, svarbiausios licencijų rūšys buvo visuotiniai eksporto leidimai (36,5 mlrd. EUR, 47 proc. visos leidžiamos prekybos), atskirieji eksporto leidimai (24 mlrd. EUR, 31 proc. visos leidžiamos prekybos) ir ES bendrieji eksporto leidimai (9 mlrd. EUR, 12 proc. visos leidžiamos prekybos).

4.3. Atsisakymai išduoti leidimus ir draudimai

2024 m. pranešta apie 487 atsisakymus išduoti leidimus, kurių vertė siekė 0,2 mlrd. EUR. Iš šių duomenų matyti, kad atsisakyta leisti eksportuoti tik nedidelę ES eksportuojamų prekių dalį

²⁷ Pvz., ECCN 0A001. Branduoliniai reaktoriai.

²⁸ Vertinami savanoriškai pateikti duomenys apie nacionalinių bendrųjų eksporto leidimų ir ES bendrųjų eksporto leidimų naudojimą. Šių skaičių duomenys neapima visų 27 ES valstybių narių.

²⁹ Pagal Reglamento 26 straipsnio 2 dalies trečią pastraipą, šios ataskaitos 4.2–4.7 skirsniuose nėra duomenų, susijusių su kibernetinio stebėjimo prekėmis. Informacija apie šias prekes pateikiama 5 skirsnyje.

³⁰ Vertinami savanoriškai pateikti duomenys apie nacionalinių bendrųjų eksporto leidimų ir ES bendrųjų eksporto leidimų naudojimą.

(0,01 proc. viso ES išorės prekių eksporto tais metais). Tai yra ir mažesnis atsisakymų išduoti leidimus skaičius, ir mažesnė vertė, palyginti su 2023 m., tačiau eksporto į ES nepriklausančias šalis procentinė dalis išliko tokia pati.

Eksporto leidimai pagal licencijų rūšis

Licencijos rūšis	Vertė (EUR)	Kiekis
Atskirasis eksporto leidimas	24,010 mln ^[26]	18 549 ^[26]
Visuotinis eksporto leidimas	36,484 mln ^[15]	1 078 ^[23]
Nacionaliniai bendrieji eksporto leidimai (naudojimo būdai)	1,061 mln ^[6]	23 406 ^[7]
ES bendrieji eksporto leidimai (naudojimo būdai)	9,044 mln ^[17]	89 388 ^[22]
Leidimas teikti tarpininkavimo paslaugas	16 mln ^[2]	7 ^[2]
Techninės pagalbos leidimas	0 mln ^[1]	1 ^[1]
Leidimas dėl tranzito	26 mln ^[3]	93 ^[3]
Leidimas pagal nacionalinę kontrolės priemonę	2,951 mln ^[5]	223 ^[5]
Leidimas į sąrašą neįtrauktoms prekėms	263 mln ^[14]	161 ^[15]
Persiuntimo ES viduje leidimas	3,688 mln ^[14]	564 ^[15]

Kiekvienam diagramoje rodomam matavimo taškui skliausteliuose nurodomas nenulinis duomenis pateikusių valstybių narių skaičius.

4 diagrama. Eksporto leidimai pagal licencijų rūšis

4.4. Atskirieji leidimai

Atskirieji leidimai – licencijos, suteiktos vienam konkrečiam eksportuotojui dėl vieno galutinio naudotojo arba gavėjo ES nepriklausančioje šalyje ir dėl vienos ar daugiau dvejopo naudojimo prekių. Kaip nurodyta gairėse, šioje ataskaitoje atskirosiomis licencijomis laikoma: atskirieji eksporto leidimai, leidimai teikti tarpininkavimo paslaugas, leidimai teikti techninę pagalbą, tranzito leidimai, persiuntimo ES viduje leidimai, leidimai pagal nacionalinę kontrolės priemonę ir leidimai į sąrašą neįtrauktoms prekėms.

Iš 2024 m. atskirųjų leidimų apžvalgos pagal dešimt Reglamento I priede išvardytų prekių kategorijų ir į sąrašą neįtrauktas prekes, kurioms taikomos kontrolės priemonės (5 diagrama), matyti, kad daugiausia leidimų pagal rinkos vertę buvo suteikta kategorijos „Branduolinės medžiagos, įrenginiai ir įranga“ prekėms (12,2 mlrd. EUR, t. y. 36 proc. visų leidimų). Antroje vietoje – kategorija „Telekomunikacijos ir informacijos saugumas“ (6,7 mlrd. EUR, t. y. 20 proc. visos sumos), trečioje – kategorija „Oro erdvė ir varomoji jėga“ (4,6 mlrd. EUR, t. y. 13 proc. visos sumos). Kalbant apie individualių leidimų skaičių, didžiausias skaičius buvo susijęs su kategorijomis „Medžiagų perdirbimas“ (5 891, t. y. 27 proc. visų leidimų), „Telekomunikacijos ir informacijos saugumas“ (4 405, t. y. 20 proc. visų leidimų) bei „Specialiosios medžiagos ir susijusi įranga“ (4 293, t. y. 20 proc. visų leidimų).

Atskirieji eksporto leidimai pagal Reglamento (ES) 2021/821 I priede nurodytas prekių kategorijas

Prekių kategorija		Vertė (EUR)	Kiekis
0	BRANDUOLINĖS MEDŽIAGOS, ĮRENGINIAI IR ĮRANGA	12,200 mln.	1 788
1	SPECIALIOSIOS MEDŽIAGOS IR SUSIJUSI ĮRANGA	1,895 mln.	4 293
2	MEDŽIAGŲ PERDIRBIMAS	2,588 mln.	5 891
3	ELEKTRONIKA	1,424 mln.	1 814
4	KOMPIUTERIAI	47 mln.	53
5	TELEKOMUNIKACIJOS IR INFORMACIJOS SAUGUMAS	6,745 mln.	4 405
6	JUTIKLIAI IR LAZERIAI	1,458 mln.	1 727
7	NAVIGACIJA IR AVIONIKA	98 mln.	382
8	JŪRININKYSTĖ	71 mln.	60
9	ORO ERDVĖ IR VAROMOJI JĖGA	4,574 mln.	790
X	Į SĄRAŠUS NEĮTRAUKTOS PREKĖS	3,194M	466

27 valstybių narių pateikti duomenys

5 diagrama. Atskirieji eksporto leidimai pagal Reglamento (ES) 2021/821 I priede nurodytas prekių kategorijas

Išskaidžius atskirųjų leidimų vertę pagal prekių rūšis (6.1 ir 6.2 diagramos) nustatyta, kad penkios pagrindinės prekių grupės yra „Branduolinės medžiagos, priemonės, įrenginiai ir įranga“ (9,2 mlrd. EUR, t. y. 27 proc. visos vertės), „Informacijos saugumo ir kriptanalizės prekės ir įranga“ (5,5 mlrd. EUR, t. y. 16 proc. visos vertės), „Kosminių aparatų varikliai ir dujų turbinos (išskyrus bepiločius orlaivius)“ (3,5 mlrd. EUR, t. y. 10 proc. visos vertės), „Kitos / sąraše neišvardytos prekės“ (3,2 mlrd. EUR, t. y. 9 proc. visos vertės) ir „Branduolinių medžiagų, objektų ir įrangos technologijos“ (2,1 mlrd. EUR, t. y. 6 proc. visos vertės).

Atskirieji eksporto leidimai pagal KOMISIJOS REKOMENDACIJOS (ES) 2024/214 A priede nurodytas prekių rūšis

Prekių rūšis	Vertė (EUR)	Kiekis
0EC1 Branduolinės medžiagos, įrenginiai, gamyklos ir įranga	9,178 mln.	1 153
0EC2 Branduolinių medžiagų, objektų ir įrangos programinė įranga	884 mln.	219
0EC3 Branduolinių medžiagų, objektų ir įrangos technologijos	2,138 mln.	416
1EC1 Orlaiviams ir erdvėlaiviams skirtos medžiagos, komponentai ir konstrukcijos	35 mln.	132
1EC2 Sprogmėnys, raketinis kuras ir susijusi įranga	597 mln.	381
1EC3 Pluoštinės, gijinės medžiagos ir gamybos įranga	349 mln.	234
1EC4 Specialūs metalai ir lydiniai bei jų įranga	220 mln.	522
1EC5 Su branduoline įranga susijusios prekės ir įranga	38 mln.	94
1EC6 Toksiškos cheminės medžiagos, pirmtakai, patogenai, toksinai ir genetiškai modifikuoti organizmai, susijusi apsaugos ir aptikimo įranga ir komponentai	635 mln.	2 805
1EC7 Specialiosioms medžiagoms ir susijusiai įrangai skirta programinė įranga	1 mln.	44
1EC8 Specialiosioms medžiagoms ir susijusiai įrangai skirtos technologijos	20 mln.	81
2EC1 Staklės ir sistemos bei pramoninės įrangos komponentai	1,524 mln.	2 002
2EC2 Cheminių ir biologinių produktų gamybos įranga	1,009 mln.	3 395
2EC3 Medžiagų perdirbimui skirta programinė įranga	23 mln.	377
2EC4 Medžiagų perdirbimui skirtos technologijos	32 mln.	117
3EC1 Elektronikos prekės ir komponentai	307 mln.	609
3EC2 Elektroniniai mazgai, moduliai ir įranga	75 mln.	211
3EC3 Branduoliniuose įrenginiuose panaudojamos elektronikos prekės	118 mln.	588
3EC4 Pusiaidinininių įtaisų arba medžiagų gamybos ir testavimo įranga	721 mln.	156
3EC5 Pusiaidinininės medžiagos	5 mln.	27
3EC6 Elektronikos programinė įranga	25 mln.	41
3EC7 Elektronikos technologijos	173 mln.	182
4EC1 Kompiuteriai	45 mln.	34
4EC2 Kompiuterių programinė įranga	1 mln.	5
4EC3 Kompiuterių technologijos	1 mln.	14
5EC1 Telekomunikacijų prekės ir įranga	130 mln.	221

27 valstybių narių pateikti duomenys

6.1 diagrama. Atskirieji eksporto leidimai pagal prekių rūšis (1 dalis)

Atskirieji eksporto leidimai pagal KOMISIJOS REKOMENDACIJOS (ES) 2024/214 A priede nurodytas prekių rūšis

Prekių rūšis		Vertė (EUR)	Kiekis
5EC2	Informacijos saugumo ir kriptanalizės prekės ir įranga	5,479 mln.	2 656
5EC3	Telekomunikacijų ir informacijos saugumo programinė įranga	1,043 mln.	1 383
5EC4	Telekomunikacijų ir informacijos saugumo technologijos	93 mln.	145
6EC1	Optinė ir akustinė įranga, susiję komponentai ir medžiagos; kiti jutikliai	517 mln.	1 042
6EC2	Lazeriai, susijusi įranga ir medžiagos	800 mln.	508
6EC3	Radary sistemos, susijusi įranga ir komponentai	117 mln.	133
6EC4	Jutikliams ir lazeriams skirta programinė įranga	9 mln.	24
6EC5	Jutikliams ir lazeriams skirtos technologijos	15 mln.	20
7EC1	Inercinės navigacijos įranga	63 mln.	213
7EC2	Kita su navigacija ir aviacijos elektronika susijusi įranga	30 mln.	79
7EC3	Skrydžių kontrolės sistemos	0 mln.	0
7EC4	Navigacijos ir avionikos gamybos įranga	1 mln.	20
7EC5	Navigacijos ir avionikos programinė įranga	1 mln.	30
7EC6	Navigacijos ir avionikos technologijos	2 mln.	40
8EC1	Povandeninės transporto priemonės ir antvandeniniai laivai bei susijusios laivininkystės sistemos, įranga ir komponentai	68 mln.	52
8EC2	Laivams skirtos medžiagos ir įranga	3 mln.	2
8EC3	Laivininkystės programinė įranga	0 mln.	1
8EC4	Laivininkystės technologijos	0 mln.	5
9EC1	Orlaivių ir erdvėlaivių varikliai ir dujų turbinos (išskyrus bepiločius orlaivius)	3 512 mln.	236
9EC2	Bepiločiai orlaiviai ir jų varomoji jėga	225 mln.	269
9EC3	Raketos ir erdvėlaiviai	642 mln.	88
9EC4	Raketų varikliai	112 mln.	18
9EC5	Vėjo tunelių, bandymo įrenginių ir kamerų įranga	0 mln.	1
9EC6	Aerokosminės erdvės ir varomosios jėgos programinė įranga	30 mln.	66
9EC7	Aerokosminės erdvės ir varomosios jėgos technologijos	53 mln.	112
XEC1	Kitos / sąrašuose nenurodytos prekės	3,194 mln.	466

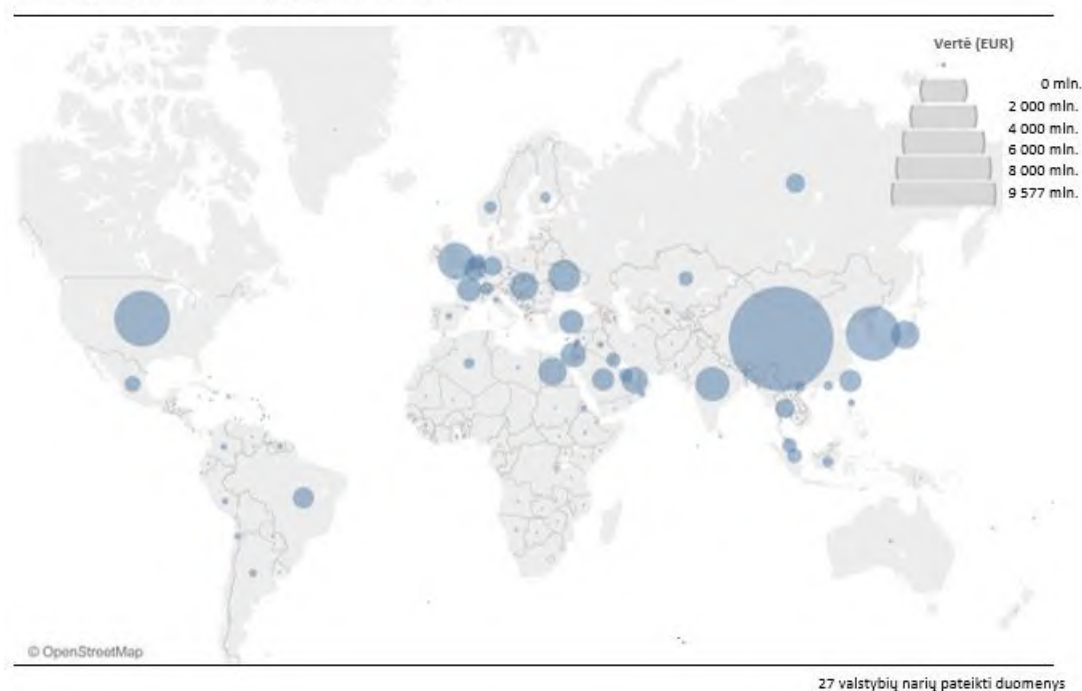
27 valstybių narių pateikti duomenys

6.2 diagrama. Atskirieji eksporto leidimai pagal prekių rūšis (2 dalis)

Kalbant apie paskirties vietas, kurioms buvo suteikti atskirieji leidimai (7 ir 8 diagramos), didžiausia paskirties vieta pagal prekių vertę buvo Kinija (9,6 mlrd. EUR, 36 proc. visos vertės), po jos – Jungtinės Amerikos Valstijos (2,7 mlrd. EUR, 10 proc. visos vertės), Pietų Korėja (2,6 mlrd. EUR, 10 proc. visos vertės), Jungtinė Karalystė (1,2 mlrd. EUR, 5 proc. visos vertės) ir Indija (1 mlrd. EUR, 4 proc. visos vertės). Apskritai eksportui į 25 pagrindines

paskirties vietas už ES ribų pagal vertę buvo suteikta 94 proc. atskirųjų leidimų³¹. Kalbant apie persiuntimą ES viduje, pagrindinės paskirties šalys buvo Vengrija (704 mln. EUR), Prancūzija (507 mln. EUR), Belgija (458 mln. EUR), Vokietija (324 mln. EUR) ir Nyderlandai (234 mln. EUR). Palyginti su paskirties vietomis už ES ribų, panašu, kad persiuntimas ES viduje yra ribotas, nes daugumos dvejojo naudojimo prekių eksportui ES viduje pagal Reglamentą leidimų nereikia. Vietoj to dvejojo naudojimo prekių eksporto į kitą ES valstybę narę kontrolės leidimų reikalaujama tik konkrečiomis aplinkybėmis pagal Reglamentą, pavyzdžiui, Reglamento IV priede išvardytoms prekėms pagal 11 straipsnio 1 dalį arba remiantis priemonėmis, kurių valstybė narė ėmėsi pagal Reglamento 11 straipsnio 8 dalį.

Atskirieji eksporto leidimai pagal paskirties vietas

7 diagrama. Atskirieji eksporto leidimai pagal paskirties vietas

³¹ Atkreipkite dėmesį, kad eksporto į Rusijos Federaciją leidimai yra susiję su prekyba, vykdoma taikant ribotas išimtis ir nukrypti leidžiančias nuostatas pagal ES sankcijų Rusijai režimą. Žr. 2014 m. liepos 31 d. Tarybos reglamentą (ES) Nr. 833/2014 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje.

Atskirieji eksporto leidimai pagal pagrindines paskirties vietas

Už ES ribų	Vertė (EUR)	ES viduje	Vertė (EUR)
Kinija	9,577 mln.	Vengrija	704 mln.
Jungtinės Amerikos Valstijos	2,738 mln.	Prancūzija	507 mln.
Pietų Korėja	2,622 mln.	Belgija	458 mln.
Jungtinė Karalystė	1,199 mln.	Vokietija	324 mln.
Indija	1,040 mln.	Nyderlandai	234 mln.
Ukraina	926 mln.	Svedija	192 mln.
Japonija	710 mln.	Suomija	100 mln.
Egiptas	682 mln.	Ispanija	42 mln.
Jungtiniai Arabų Emyratai	618 mln.	Italija	32 mln.
Izraelis	565 mln.	Čekija	14 mln.
Turkija	517 mln.	Slovakija	14 mln.
Taivanas	444 mln.	Rumunija	12 mln.
Saudo Arabija	433 mln.	Bulgarija	11 mln.
Brazilija	395 mln.	Lietuva	10 mln.
Tailandas	328 mln.	Lenkija	5 mln.
Rusijos Federacija	311 mln.	Austrija	2 mln.
Marokas	234 mln.	Slovėnija	0 mln.
Meksika	214 mln.	Latvija	0 mln.
Kuveitas	211 mln.	Kroatija	0 mln.
Kazachstanas	195 mln.	Airija	0 mln.
Singapūras	192 mln.	Grakija	0 mln.
Malajzija	192 mln.	Vėliaros valstybė	0 mln.
Kataras	168 mln.	Portugalija	0 mln.
Pietų Afrika	144 mln.	Danija	0 mln.
Norvegija	140 mln.	Liuksemburgas	0 mln.
Šveicarija	120 mln.	Malta	0 mln.
Indonezija	105 mln.	Kipras	0 mln.
Alžyras	100 mln.		
Honkongas	92 mln.		
Vietnamas	79 mln.		
Argentina	56 mln.		
Kolumbija	52 mln.		
Čilė	43 mln.		
Peru	42 mln.		
Irakas	42 mln.		
Eritreja	42 mln.		
Omanas	41 mln.		
Filipinai	40 mln.		
Serbija	39 mln.		
Libanas	37 mln.		
Uzbekistanas	33 mln.		

27 valstybių narių pateikti duomenys

8 diagrama. Atskirieji eksporto leidimai pagal pagrindines paskirties vietas už ES ribų ir pagal paskirties vietas ES viduje

4.5. Visuotiniai eksporto leidimai

Visuotiniuose eksporto leidimuose dažniausiai nurodomos apskaičiuotos arba neapibrėžtos eksporto vertės ir kad jie išduodami vienai ar kelioms prekėms ir vienai paskirties vietai arba vienai ar kelioms prekėms ir kelioms paskirties vietoms. Visuotiniais leidimais sumažinama kompetentingoms institucijoms ir eksportuotojams tenkanti administracinė našta, susijusi su panašių ir (arba) dažnų sandorių tvarkymu. Siekiant ginklų neplatavimo tikslų, eksportuotojai, norėdami gauti visuotinį leidimą, turi parengti ir pateikti vidaus atitikties užtikrinimo programą. Kadangi pagal Reglamentą dėl konkrečios visuotinių leidimų konfigūracijos sprendžia atskiros valstybės narės, įvairiose ES šalyse taikoma skirtinga praktika.

Siekiant teikti visuomenei prasmingą informaciją, kartu atsižvelgiant į skirtingą nacionalinę praktiką ir visuotinių eksporto leidimų loginį pagrindą, gairėse pritaikyti atitinkamų duomenų rinkimo ir ataskaitų teikimo standartai. Valstybės narės atitinkamai teikia Komisijai licencijavimo duomenis, daugiausia dėmesio skirdamos: i) bendrai visuotinių eksporto leidimų vertei (36,5 mlrd. EUR, t. y. 47 proc. 2024 m. leistos vertės) ir ii) bendro visuotinių licencijų skaičiaus suskirstymui pagal prekių rūšis (10.1 ir 10.2 diagramos) ir paskirties vietas (11.1 ir 11.2 diagramos).

Vertinant pagal Reglamento I priede nustatytas prekių kategorijas (9 diagrama), dauguma leidimų buvo suteikti kategorijos „Telekomunikacijos ir informacijos saugumas“ (31 proc. visų

leidimų), kategorijos „Medžiagų perdirbimas“ (19 proc.) ir kategorijos „Jutikliai ir lazeriai“ (13 proc.) prekėms.

Penkios pagrindinės prekių, kurioms taikomi visuotiniai eksporto leidimai, rūšys (10.1 ir 10.2 diagramos) yra informacijos saugumo ir kriptanalizės prekės ir įranga (19 proc. visų leidimų), optinė ir akustinė įranga, susiję komponentai ir medžiagos, kiti jutikliai (11 proc.), sprogmenys, raketinis kuras ir susijusi įranga (10 proc.), telekomunikacijų ir informacijos saugumo programinė įranga (8 proc.) ir toksiškos cheminės medžiagos, pirmtakai, patogenai, toksinai ir genetiškai modifikuoti organizmai, susijusi apsaugos ir aptikimo įranga ir komponentai (8 proc.).

Visuotiniai eksporto leidimai pagal Reglamento (ES) 2021/821 I priede nurodytas prekių kategorijas

Prekių kategorija	Kiekis
0 BRANDUOLINĖS MEDŽIAGOS, ĮRENGINIAI IR ĮRANGA	126
1 SPECIALIOSIOS MEDŽIAGOS IR SUSIJUSI ĮRANGA	271
2 MEDŽIAGŲ PERDIRBIMAS	128
3 ELEKTRONIKA	106
4 KOMPIUTERIAI	7
5 TELEKOMUNIKACIJOS IR INFORMACIJOS SAUGUMAS	431
6 JUTIKLIAI IR LAZERIAI	180
7 NAVIGACIJA IR AVIONIKA	70
8 JŪRININKYSTĖ	33
9 ORO ERDVĖ IR VAROMOJI JĖGA	35
X Į SĄRAŠUS NEĮTRAUKTOS PREKĖS	22

23 valstybių narių pateikti duomenys

9 diagrama. Visuotiniai eksporto leidimai pagal Reglamento (ES) 2021/821 I priede nurodytas prekių kategorijas

Visuotiniai eksporto leidimai pagal KOMISIJOS REKOMENDACIJOS (ES) 2024/214 A priede nurodytas prekių rūšis

Prekių rūšis	Kiekis
OEC1 Branduolinių medžiagos, įrenginiai, gamyklos ir įranga	8
OEC2 Branduolinių medžiagų, objektų ir įrangos programinė įranga	80
OEC3 Branduolinių medžiagų, objektų ir įrangos technologijos	38
1EC1 Orlaiviams ir erdvėlaiviams skirtos medžiagos, komponentai ir konstrukcijos	9
1EC2 Sprogmenys, raketinis kuras ir susijusi įranga	136
1EC3 Pluoštinės, gijinės medžiagos ir gamybos įranga	6
1EC4 Specialūs metalai ir lydiniai bei jų įranga	3
1EC5 Su branduoline įranga susijusios prekės ir įranga	0
1EC6 Toksiškos cheminės medžiagos, pirmtakai, patogenai, toksinai ir genetiškai modifikuoti organizmai, susijusi apsaugos ir aptikimo įranga ir komponentai	106
1EC7 Specialiosioms medžiagoms ir susijusiai įrangai skirta programinė įranga	0
1EC8 Specialiosioms medžiagoms ir susijusiai įrangai skirtos technologijos	11
2EC1 Staklės ir sistemos bei pramoninės įrangos komponentai	54
2EC2 Cheminių ir biologinių produktų gamybos įranga	62
2EC3 Medžiagų perdirbimui skirta programinė įranga	8
2EC4 Medžiagų perdirbimui skirtos technologijos	4
3EC1 Elektronikos prekės ir komponentai	39
3EC2 Elektroniniai mazgai, moduliai ir įranga	13
3EC3 Branduoliniuose įrenginiuose panaudojamos elektronikos prekės	12
3EC4 Puslaidininkinių įtaisų arba medžiagų gamybos ir testavimo įranga	12
3EC5 Puslaidininkinės medžiagos	0
3EC6 Elektronikos programinė įranga	9
3EC7 Elektronikos technologijos	21
4EC1 Kompiuteriai	4
4EC2 Kompiuterių programinė įranga	1
4EC3 Kompiuterių technologijos	2
5EC1 Telekomunikacijų prekės ir įranga	15

23 valstybių narių pateikti duomenys

10.1 diagrama. Visuotiniai eksporto leidimai pagal prekių rūšis (1 dalis)

Visuotiniai eksporto leidimai pagal KOMISIJOS REKOMENDACIJOS (ES) 2024/214 A priede nurodytas prekių rūšis

Prekių rūšis	Kiekis
5EC2 Informacijos saugumo ir kriptanalizės prekės ir įranga	261
5EC3 Telekomunikacijų ir informacijos saugumo programinė įranga	114
5EC4 Telekomunikacijų ir informacijos saugumo technologijos	41
6EC1 Optinė ir akustinė įranga, susiję komponentai ir medžiagos; kiti jutikliai	154
6EC2 Lazeriai, susijusi įranga ir medžiagos	18
6EC3 Radarų sistemos, susijusi įranga ir komponentai	6
6EC4 Jutikliams ir lazeriams skirta programinė įranga	0
6EC5 Jutikliams ir lazeriams skirtos technologijos	2
7EC1 Inercinės navigacijos įranga	42
7EC2 Kita su navigacija ir aviacijos elektronika susijusi įranga	10
7EC3 Skrydžių kontrolės sistemos	0
7EC4 Navigacijos ir avionikos gamybos įranga	0
7EC5 Navigacijos ir avionikos programinė įranga	7
7EC6 Navigacijos ir avionikos technologijos	11
8EC1 Povandeninės transporto priemonės ir antvandeniniai laivai bei susijusias laivininkystės sistemas, įranga ir komponentai	24
8EC2 Laivams skirtos medžiagos ir įranga	1
8EC3 Laivininkystės programinė įranga	2
8EC4 Laivininkystės technologijos	6
9EC1 Orlaivių ir erdvėlaivių varikliai ir dujų turbinos (išskyrus bepiločius orlaivius)	6
9EC2 Bepiločiai orlaiviai ir jų varomoji jėga	16
9EC3 Raketos ir erdvėlaiviai	1
9EC4 Raketų varikliai	1
9EC5 Vėjo tunelių, bandymo įrenginių ir kambarių įranga	0
9EC6 Aerokosminės erdvės ir varomosios jėgos programinė įranga	2
9EC7 Aerokosminės erdvės ir varomosios jėgos technologijos	9
XEC1 Kitos / sąrašuose nenurodytos prekės	22

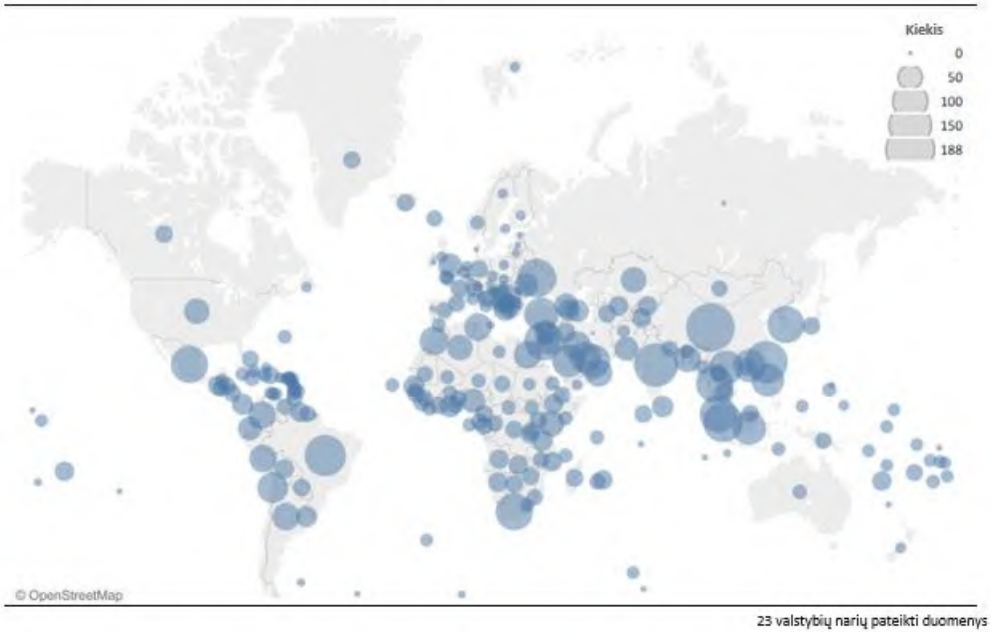
23 valstybių narių pateikti duomenys

10.2 diagrama. Visuotiniai eksporto leidimai pagal prekių rūšis (2 dalis)

Kalbant apie paskirties šalis (11 ir 12 diagramos), daugiausia leidimų pagal skaičių buvo išduoti eksportui į Kiniją (3 proc.), Indiją (2 proc.), Taivaną (2 proc.), Braziliją (2 proc.) ir Singapūrą (2 proc.). Apskritai eksportui į 25 pagrindines paskirties vietas pagal skaičių buvo suteikta tik 37 proc. visuotinių leidimų, nes visuotinė licencija dažnai galioja keliose paskirties vietose³².

³² Ten pat.

Visuotiniai eksporto leidimai pagal paskirties vietas

11 diagrama. Visuotiniai eksporto leidimai pagal paskirties vietas

Visuotiniai eksporto leidimai pagal pagrindines paskirties vietas

Paskirties vieta	Kiekis
Kinija	188
Indija	152
Taivanas	142
Brazilija	136
Singapūras	126
Izraelis	121
Ukraina	120
Malajija	117
Pietų Korėja	116
Meksika	115
Tailandas	112
Pietų Afrika	110
Vietnamas	92
Indonezija	92
Turkija	91
Jungtiniai Arabų Emyratai	90
Saudo Arabija	86
Filipinai	83
Honkongas	83
Kataras	76
Čilė	71
Kuveltas	68
Marokas	66
Serbija	63
Kolumbija	63
Argentina	63
Peru	61
Tunisas	60
Omanas	60
Egiptas	60
Bangladešas	56
Jungtinės Amerikos Valstijos	52
Kazachstanas	52
Alžyras	52
Kenija	50
Jordanas	46
Pakistanas	45
Nigerija	45
Šiaurės Makedonija	45
Bahreinas	44
Ekvadoras	43
Bosnija ir Hercegovina	43
Jungtinė Karalystė	42
Moldova	41
Sakartvelas	41
Kosta Rika	41
Juodkalnija	40
Azerbaidžanas	40
Albanija	40
Libanas	39

23 valstybių narių pateikti duomenys

12 diagrama. Visuotiniai eksporto leidimai pagal pagrindines paskirties vietas

4.6. Nacionaliniai ir ES bendrieji eksporto leidimai

Nacionaliniai ir ES bendrieji eksporto leidimai išduodami siekiant palengvinti prekybą dvejopo naudojimo prekėmis ir kartu sumažinti tiek eksportuotojams, tiek eksporto kontrolės institucijoms tenkančią administracinę naštą. ES bendraisiais eksporto leidimais sudaromos aukščiausio lygio palankesnės sąlygos prekybai dvejopo naudojimo prekėmis. Jie suteikiami ES eksportuotojams, kurie laikosi atitinkamų Reglamente nustatytų išankstinių sąlygų. Reglamente numatyti aštuonių rūšių ES bendrieji eksporto leidimai³³.

2024 m. didžioji dauguma ES bendrųjų eksporto leidimų (13 diagrama) buvo naudojami pagal EU001 (pagal vertę – 99 proc., pagal skaičių – 99 proc.) ir susiję su dešimt leidime nurodytų eksporto paskirties vietų.

Sąjungos bendrieji eksporto leidimai

ES BEL kodas	Vertė (EUR)	Kiekis
EU001	8,628 mln.	85 722
EU002	5 mln.	62
EU003	10 mln.	139
EU004	3 mln.	30
EU005	0 mln.	22
EU006	11 mln.	129
EU007	0 mln.	5
EU008	38 mln.	649

22 valstybių narių pateikti duomenys

13 diagrama. Sąjungos bendrieji eksporto leidimai

Nacionalinius bendruosius eksporto leidimus valstybės narės suteikia eksportuotojams, kurie pateikia informaciją kompetentingoms institucijoms, laikydamiesi atitinkamų nacionaliniuose teisės aktuose nustatytų išankstinių sąlygų.

14 diagramoje ES ir nacionalinių bendrųjų eksporto leidimų vertė suskirstyta pagal Reglamento I priede nustatytas kategorijas. Didžiausios vertės susijusios su kategorijomis „Telekomunikacijos ir informacijos saugumas“ (3,5 mlrd. EUR, 44 proc. visos sumos), „Elektronika“ (3,3 mlrd. EUR, 42 proc. visos sumos) ir „Medžiagų perdirbimas“ (0,3 mlrd. EUR, 4 proc. visos sumos).

³³ EU001. Eksportas į Australiją, Islandiją, Japoniją, Jungtinę Karalystę, Jungtines Amerikos Valstijas, Kanadą, Lichtenšteiną, Naująją Zelandiją, Norvegiją ir Šveicariją

EU002. Tam tikrų dvejopo naudojimo prekių eksportas į tam tikras paskirties vietas

EU003. Eksportas po taisymo ir (arba) pakeitimo

EU004. Laikinas eksportas į parodas ar mugės

EU005. Telekomunikacijos

EU006. Cheminės medžiagos

EU007. Technologijų perdavimas grupės viduje

EU008. Šifravimas

ES ir nacionaliniai bendrieji eksporto leidimai pagal Reglamento (ES) 2021/821 I priede nurodytas prekių kategorijas

Prekių kategorija	Vertė (EUR)
0 BRANDUOLINĖS MEDŽIAGOS, ĮRENGINIAI IR ĮRANGA	1 mln.
1 SPECIALIOSIOS MEDŽIAGOS IR SUSIJUSI ĮRANGA	79 mln.
2 MEDŽIAGŲ PERDIRBIMAS	335 mln.
3 ELEKTRONIKA	3,303 mln.
4 KOMPIUTERIAI	19 mln.
5 TELEKOMUNIKACIJOS IR INFORMACIJOS SAUGUMAS	3,520 mln.
6 JUTIKLIAI IR LAZERIAI	244 mln.
7 NAVIGACIJA IR AVIONIKA	34 mln.
8 JŪRINIINKYSTĖ	2 mln.
9 ORO ERDVĖ IR VAROMOJI JĖGA	294 mln.
X Į SĄRAŠŲS NEĮTRAUKTOS PREKĖS	105 mln.

16 valstybių narių pateikti duomenys

14 diagrama. ES ir nacionaliniai bendrieji eksporto leidimai pagal Reglamento (ES) 2021/821 I priede nurodytas prekių kategorijas

Iš ES ir nacionalinių bendrųjų eksporto leidimų vertės išskaidymo pagal prekių rūšis (15.1 ir 15.2 diagramos) matyti, kad penkios pagrindinės prekių kategorijos yra „Informacijos saugumo ir kriptanalizės prekės ir įranga“ (3,5 mlrd. EUR, 44 proc. visos vertės), „Puslaidininkų įtaisų ar medžiagų gamybos ir bandymo įranga“ (3,2 mlrd. EUR, 40 proc. visos vertės), „Staklės ir sistemos bei pramoninės įrangos komponentai“ (0,2 mlrd. EUR, 2 proc. visos vertės), „Bepiločiai orlaiviai ir jų varomoji jėga“ (0,2 mlrd. EUR, 2 proc. visos vertės) ir „Lazeriai, susijusi įranga ir medžiagos“ (0,1 mlrd. EUR, 2 proc. visos vertės).

ES ir nacionaliniai bendrieji eksporto leidimai pagal KOMISIJOS REKOMENDACIJOS (ES) 2024/214 A priede nurodytas prekių rūšis

Prekių rūšis	Vertė (EUR)
0EC1 Branduolinės medžiagos, įrenginiai, gamyklos ir įranga	1 mln.
1EC1 Orlaiviams ir erdvėlaiviams skirtos medžiagos, komponentai ir konstrukcijos	4 mln.
1EC2 Sprogmenys, raketinis kuras ir susijusi įranga	4 mln.
1EC3 Pluotinės, gijinės medžiagos ir gamybos įranga	23 mln.
1EC4 Specialios metalai ir lydiniai bei jų įranga	11 mln.
1EC5 Su branduoline įranga susijusios prekės ir įranga	2 mln.
1EC6 Toksiškos cheminės medžiagos, pirtakiai, patogenai, toksinai ir genetiškai modifikuoti organizmai, susijusi apsaugos ir aptikimo įranga ir komponentai	33 mln.
1EC7 Specialiosioms medžiagoms ir susijusiai įrangai skirta programinė įranga	0 mln.
1EC8 Specialiosioms medžiagoms ir susijusiai įrangai skirtos technologijos	1 mln.
2EC1 Staklės ir sistemos bei pramoninės įrangos komponentai	197 mln.
2EC2 Cheminių ir biologinių produktų gamybos įranga	125 mln.
2EC3 Medžiagų perdirbimui skirta programinė įranga	12 mln.
2EC4 Medžiagų perdirbimui skirtos technologijos	1 mln.
3EC1 Elektronikos prekės ir komponentai	65 mln.
3EC2 Elektroniniai mazgai, moduliai ir įranga	9 mln.
3EC3 Branduoliniuose įrenginiuose panaudojamos elektronikos prekės	3 mln.
3EC4 Pusaiddininkinių įtaisų arba medžiagų gamybos ir testavimo įranga	3,202 mln.
3EC5 Pusaiddininkinės medžiagos	4 mln.
3EC6 Elektronikos programinė įranga	0 mln.
3EC7 Elektronikos technologijos	20 mln.
4EC1 Kompiuteriai	19 mln.
5EC1 Telekomunikacijų prekės ir įranga	2 mln.

16 valstybių narių pateikti duomenys

15.1 diagrama. ES ir nacionaliniai bendrieji eksporto leidimai pagal prekių rūšis (1 dalis)

ES ir nacionaliniai bendrieji eksporto leidimai pagal KOMISIJOS REKOMENDACIJOS (ES) 2024/214 A priede nurodytas prekių rūšis

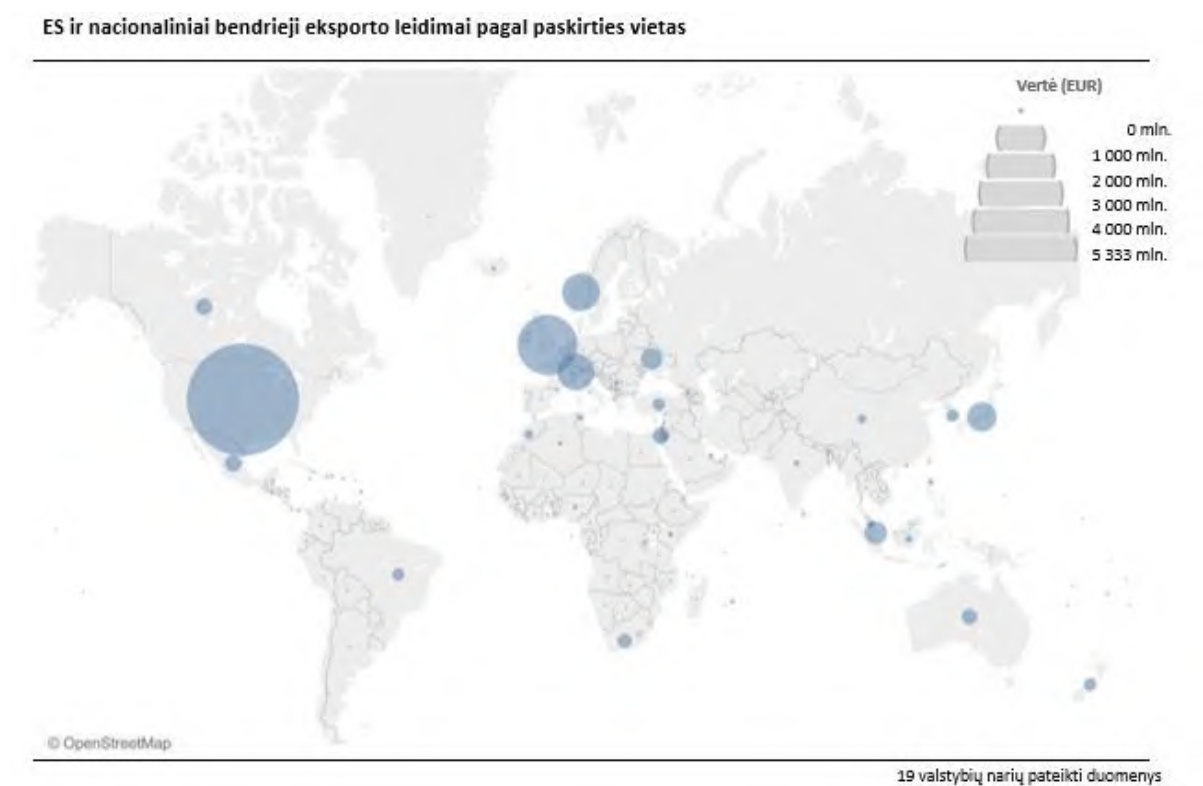
Prekių rūšis	Vertė (EUR)
SEC2 Informacijos saugumo ir kriptanalizės prekės ir įranga	3,497 mln.
SEC3 Telekomunikacijų ir informacijos saugumo programinė įranga	20 mln.
SEC4 Telekomunikacijų ir informacijos saugumo technologijos	1 mln.
6EC1 Optinė ir akustinė įranga, susiję komponentai ir medžiagos; kiti jutikliai	70 mln.
6EC2 lazeriai, susijusi įranga ir medžiagos	138 mln.
6EC3 Radarų sistemos, susijusi įranga ir komponentai	33 mln.
6EC4 Jutikliams ir lazeriams skirta programinė įranga	2 mln.
7EC1 Inercinės navigacijos įranga	18 mln.
7EC2 Kita su navigacija ir aviacijos elektronika susijusi įranga	3 mln.
7EC3 Skrydžių kontrolės sistemos	0 mln.
7EC4 Navigacijos ir avionikos gamybos įranga	1 mln.
7EC5 Navigacijos ir avionikos programinė įranga	0 mln.
7EC6 Navigacijos ir avionikos technologijos	12 mln.
8EC1 Pavandeninės transporto priemonės ir antvandeniniai laivai bei susijusios laivininkystės sistemos, įranga ir komponentai	2 mln.
9EC1 Orlaivių ir erdvėlaivių varikliai ir dujų turbinos (išskyrus bepiločius orlaivius)	45 mln.
9EC2 Bepiločiai orlaiviai ir jų varomoji jėga	192 mln.
9EC3 Raketos ir erdvėlaiviai	54 mln.
9EC4 Raketų varikliai	0 mln.
9EC5 Vėjo tunelių, bandymo įrenginių ir kamerų įranga	2 mln.
9EC6 Aerokosminės erdvės ir varomosios jėgos programinė įranga	1 mln.
9EC7 Aerokosminės erdvės ir varomosios jėgos technologijos	1 mln.
XEC1 Kitos / sąrašuose nenurodytos prekės	105 mln.

16 valstybių narių pateikti duomenys

15.2 diagrama. ES ir nacionaliniai bendrieji eksporto leidimai pagal prekių rūšis (2 dalis)

Kalbant apie paskirties vietas, kurioms buvo suteikti ES ir nacionaliniai bendrieji eksporto leidimai, penkios pagrindinės šalys buvo Jungtinės Amerikos Valstijos (5,3 mlrd. EUR, 55 proc. visos vertės), Jungtinė Karalystė (1,5 mlrd. EUR, 16 proc. visos vertės), Norvegija (0,6 mlrd. EUR, 6 proc. visos vertės), Šveicarija (0,6 mlrd. EUR, 6 proc. visos vertės) ir Japonija (0,3 mlrd. EUR, 4 proc. visos vertės). Tai rodo, kad didžioji dalis dvejojo naudojimo prekių eksporto, kuriam taikomi bendrieji eksporto leidimai, yra nukreipta į EU001 išvardytas šalis, taip pat atspindi tai, kad eksporto, kurį leidžiama vykdyti pagal ES bendruosius eksporto leidimus, vertė yra daug didesnė nei pagal nacionalinius bendruosius eksporto leidimus

leidžiamo vykdyti eksporto vertė (9 mlrd. EUR, palyginti su 1 mlrd. EUR, kaip parodyta 4 diagramoje).

16 diagrama. ES ir nacionaliniai bendrieji eksporto leidimai pagal paskirties vietas

ES ir nacionaliniai bendrieji eksporto leidimai pagal paskirties vietas

Paskirties vieta	Vertė (EUR)
Jungtinės Amerikos Valstijos	5,333 mln.
Jungtinė Karalystė	1,514 mln.
Norvegija	585 mln.
Šveicarija	554 mln.
Japonija	349 mln.
Singapūras	200 mln.
Ukraina	183 mln.
Kanada	116 mln.
Izraelis	109 mln.
Meksika	107 mln.
Australija	92 mln.
Pietų Afrika	77 mln.
Turkija	59 mln.
Naujoji Zelandija	57 mln.
Pietų Korėja	56 mln.
Brazilija	56 mln.
Marokas	28 mln.
Kinija	28 mln.
Malajzija	17 mln.
Indonezija	17 mln.
Jordanas	16 mln.
Indija	13 mln.
Kenija	13 mln.
Serbija	12 mln.
Tunisas	9 mln.
Islandija	8 mln.
Nigerija	7 mln.
Alžyras	7 mln.
Kataras	6 mln.
Filipinai	6 mln.
Sakartvelas	5 mln.
Mauricijus	4 mln.
Tanzanija	4 mln.
Angola	4 mln.
Bosnija ir Hercegovina	3 mln.
Bahreinas	3 mln.
Argentina	3 mln.
Saudų Arabija	3 mln.
Jungtiniai Arabų Emyratai	2 mln.
Dramblio kaulo krantas	2 mln.
Tailandas	2 mln.
Šiaurės Makedonija	2 mln.
Kamerūnas	2 mln.
Senegalas	2 mln.
Vietnamas	2 mln.
Albanija	2 mln.
Uganda	2 mln.
Gabonas	2 mln.
Etiopija	2 mln.
Malavis	2 mln.

19 valstybių narių pateikti duomenys

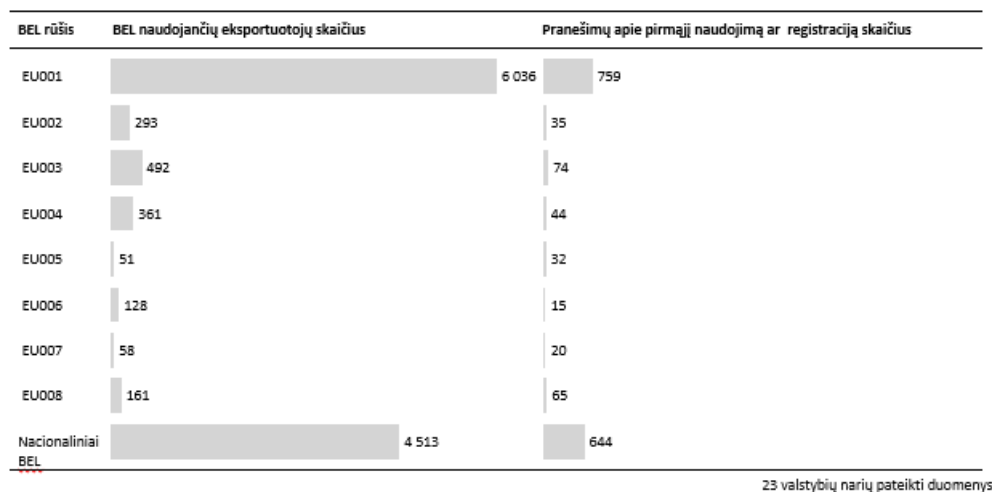
17 diagrama. ES ir nacionaliniai bendrieji eksporto leidimai pagal pagrindines paskirties vietas

4.7. Registruoti nacionalinių ir ES bendrųjų eksporto leidimų naudotojai

Siekiant pateikti informaciją apie eksportuotojų pagal Reglamentą³⁴ pateiktus pranešimus, metinėje ataskaitoje pateikiami duomenys apie eksportuotojų, kurie pranešė, kad naudoja arba yra užsiregistravę kompetentingoje institucijoje siekdami naudoti ES arba nacionalinius bendruosius eksporto leidimus, skaičių.

2024 m. ES bendraisiais eksporto leidimais naudojosi iš viso 12 093 eksportuotojai, iš kurių 50 proc. naudojosi EU001, o 37 proc. eksportuotojų naudojosi nacionaliniais bendraisiais eksporto leidimais. Kalbant apie pranešimus apie pirmąjį naudojimą ar registraciją 2024 m., ES bendrųjų eksporto leidimų skaičius buvo 1 044 (45 proc. EU001), o nacionalinių eksporto leidimų – 644.

Eksportuotojai, kurie buvo užregistruoti arba kurie pranešė, kad jie naudoja ES ir nacionaliniais bendraisiais eksporto leidimais

18 diagrama. Eksportuotojai, kurie buvo užregistruoti arba kurie pranešė, kad naudoja ES ir nacionaliniais bendraisiais eksporto leidimais

5. DUOMENYS APIE DVEJOPO NAUDOJIMO PREKES, KURIOS PRISKIRIAMOS KIBERNETINIO STEBĖJIMO PREKĖMS PAGAL REGLAMENTO 2 STRAIPSNIO 20 PUNKTĄ

2024 m. valstybės narės iš viso gavo 320 prašymų (19 diagrama) dėl kibernetinio stebėjimo prekių eksporto, daugiausia susijusių su telekomunikacijų tinklais perduodamos informacijos perėmimo sistemomis (233 prašymai), ryšių stebėjimo programine įranga (46 prašymai) ir įsilaužimo programine įranga (18 prašymų). 20.1 ir 20.2 diagramose parodyta 71 kibernetinio stebėjimo prekių eksporto prašymų paskirties vieta. 2024 m. buvo išduoti 293 leidimai, o 13

³⁴ Pagal Reglamento II priedo nuostatas dėl ES bendrųjų eksporto leidimų „[e]ksportuotojas, kuris naudoja šiuo leidimu, valstybės narės, kurioje jis turi nuolatinę buveinę arba yra įsisteigęs, kompetentingai institucijai turi pranešti, kad pasinaudojo šiuo leidimu pirmą kartą, per 30 dienų po pirmojo eksporto datos, arba pareikalavus valstybės narės, kurioje jis turi nuolatinę buveinę arba yra įsisteigęs, kompetentingai institucijai – pranešti prieš pirmą kartą pasinaudodamas šiuo leidimu. Valstybės narės praneša Komisijai apie šiam leidimui taikomą pasirinktą pranešimo mechanizmą. Komisija jai pateiktą informaciją paskelbia *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje.“

leidimų išduoti buvo atsisakyta. Tai rodo, kad kibernetinio stebėjimo prekių licencijų skaičius buvo gana stabilus (2023 m. išduota 330 licencijų), todėl galima daryti išvadą, kad nuo 2020 m. fiksuota didėjimo tendencija baigėsi. Atsisakymų suteikti leidimus eksportuoti kibernetinio stebėjimo prekes³⁵ skaičius, panašus, mažėjo (2023 m. buvo paskelbta apie 20 atsisakymų).

Prašymai dėl kibernetinio stebėjimo prekių eksporto pagal rūšis

Prekių rūšis	Kiekis
CS1 Įsilaužimo programinė įranga	18
CS2 Telekomunikacijų tinklais perduodamos informacijos perėmimo sistemos	233
CS3 Stebėjimo internetu sistemos	11
CS4 Ryšių stebėsenos programinė įranga	46
CS5 Teismo ekspertizės / tyrimo priemonės	0
CS6 Kitos į sąrašus įtrauktos prekės, kurias galima naudoti kaip kibernetinio stebėjimo prekes	12

15 valstybių narių pateikti duomenys

19 diagrama. Prašymai dėl kibernetinio stebėjimo prekių eksporto³⁶

Prašymai dėl kibernetinio stebėjimo prekių eksporto pagal paskirties vietą

20.1 diagrama. Prašymai dėl kibernetinio stebėjimo prekių eksporto pagal paskirties vietą

³⁵ Daugiau informacijos apie kibernetinio stebėjimo prekes galima rasti 7 išnašoje nurodytose 2024 m. spalio 16 d. gairėse.

³⁶ Atkreipkite dėmesį, kad Reglamento 11 straipsnyje taip pat reikalaujama, kad to reglamento IV priede išvardytų konkrečių kibernetinio stebėjimo prekių eksporto ES viduje atveju valstybės narės išduotų licencijas.

Prašymai dėl kibernetinio stebėjimo prekių eksporto pagal paskirties vietą

AE	Jungtiniai Arabų Emyratai	LA	Laosas
AL	Albanija	LY	Libija
AM	Armėnija	MA	Marokas
AR	Argentina	MD	Moldova
AU	Australija	MN	Mongolija
AZ	Azerbaidžanas	MX	Meksika
BA	Bosnija ir Hercegovina	MY	Malaizija
BB	Barbadosas	MZ	Mozambikas
BD	Bangladešas	NA	Namibija
BI	Burundis	NG	Nigerija
BJ	Beninas	NO	Norvegija
BN	Brunėjus	NZ	Naujoji Zelandija
BR	Brazilija	OM	Omanas
BW	Botsvana	PH	Filipinai
CA	Kanada	PK	Pakistanas
CH	Šveicarija	QA	Kataras
CI	Dramblio kaulo krantas	RS	Serbija
CL	Čilė	RW	Ruanda
CO	Kolumbija	SG	Singapūras
DO	Dominikos Respublika	SO	Somalis
DZ	Alžyras	SR	Surinamas
EG	Egiptas	TH	Tailandas
GB	Jungtinė Karalystė	TL	Rytų Timoras
GE	Sakartvelas	TM	Turkmėnistanas
GH	Gana	TR	Turkija
GN	Gvinėja	TT	Trinidadas ir Tobagas
HN	Hondūras	TW	Taivanas
ID	Indonezija	TZ	Tanzanija
IL	Izraelis	UA	Ukraina
IN	Indija	UG	Uganda
IQ	Irakas	JAV	Jungtinės Amerikos Valstijos
JM	Jamaika	UZ	Uzbekistanas
JO	Jordanas	VN	Vietnamas
JP	Japonija	ZA	Pietų Afrika
KH	Kambodža	ZM	Zambija
KZ	Kazachstanas		

20.2 diagrama. Prašymai dėl kibernetinio stebėjimo prekių eksporto pagal paskirties vietą

6. INFORMACIJA APIE ADMINISTRAVIMĄ IR VYKDYMO UŽTIKRINIMĄ

Valstybės narės pateikė toliau nurodytą informaciją apie Reglamento administravimą ir vykdymo užtikrinimą 2024 m.:

- tiesiogiai su ES kontrolės priemonių administravimu susijusių darbuotojų (etato ekvivalentų) skaičius: 415;

- b) ataskaitiniais metais surengtų informavimo renginių skaičius: 154;
- c) atliktų atitikties auditų skaičius, įskaitant muitinės ar kitų agentūrų atliktus auditus, skaičių: 1 353;
- d) pažeidimų skaičius: 270;
- e) skirtų administracinių ir baudžiamųjų sankcijų ar baudų skaičius (skyrė bet kuri atitinkama nacionalinė vykdymo užtikrinimo agentūra), jei pažeistos eksporto kontrolės taisyklės: 144; ir
- f) eksporto kontrolės priemonių naudojimas:
 - valstybės narės, kuriose naudojama elektroninių leidimų išdavimo sistema³⁷: 19;
 - klasifikavimo priemonės³⁸ naudojančios valstybės narės: 4; ir
 - valstybės narės, naudojančios kitas priemones ar programinę įrangą, kurios padeda taikyti kontrolės priemones: 9.

³⁷ *e-Licensing* yra internetinė platforma, kurioje galima prašyti leidimų eksportuoti, teikti tarpininkavimo paslaugas, teikti techninę pagalbą, vežti tranzitu ir perduoti dvejopo naudojimo prekes, pavyzdžiui, programinę įrangą ir technologijas.

³⁸ Šios priemonės gali padėti eksportuotojams ir nacionalinėms valdžios institucijoms klasifikuoti prekes.